

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Kazuistika dítěte

**Podpora přirozeného rozvoje řeči u dětí – primární
logopedická prevence**

Bojkovice březen 2023 – červen 2023

Zpracoval/a: Marie Chromková

Kazuistika dítěte

Osobní údaje:

Pro realizaci své kazuistiky jsem si vybrala chlapce Bořka, v době realizace měl 5 let a 9 měsíců. Logopedickou praxi jsem prováděla v ZŠ a MŠ Bystřici pod Lopeníkem, kde také působím jako učitelka MŠ, právě u dětí předškolního věku. Tato Mateřská škola je běžná škola, která spadá do kategorie státních škol zřizována obcí. Při své praxi jsem spolupracovala s logopedickým preventistou, se kterým jsem neustále byla v kontaktu a konzultovala případné potíže.

Osobní anamnéza:

Chlapec se narodil z prvního těhotenství matky, průběh těhotenství probíhal s drobnou komplikací, pupeční šnůra omotaná kolem krku, porod samotný byl bezproblémový. Chlapec se narodil 38+6 gestace, vážil 3650g a měřil 52 cm, poporodní adaptace probíhala s komplikacemi především ze strany matky. Musel být prodloužen o týden pobyt v nemocnici, byla zahájena profylaxe poporodní anémie, matce bylo podáváno železo z důvodů nadměrné ztráty krve. U chlapce se vyskytla novorozenecká žloutenka, která měla klasický průběh bez případných komplikací. Bořík byl kojen do 1,5 roku. Psychomotorika odpovídala věku dítěte, pasení koníčků začalo okolo 3. měsíce, sedět začalo okolo 7. měsíce, chodit začalo ve 13. měsíci. První slova se objevila okolo prvního roku a věty ve dvou letech. Dítě neprodělalo žádné závažné onemocnění, úrazy či operace. V MŠ dochází na logopedii pod vedením logopedického preventisty. V domácím prostředí se snaží pravidelně procvičovat své artikulační ústrojí formou oromotorických cvičení přibližně 4x týdně a plní vždy zadané úkoly.

Rodinná anamnéza:

Bořík pochází z kompletní rodiny, kdy rodiče dítěte jsou sezdaní. Matka – ročník 1989, již dříve pracovala ve firemní složce na pozici technologa, momentálně je na mateřské dovolené. Otec – ročník 1987, pracuje taktéž ve firmě na pozici informačního technologa. Bořík má mladší sestru, která má 3 roky a 4 měsíce, která rovněž dochází do stejné mateřské školy jako její bratr. Bořík vyrůstá od malička v harmonické rodině bez případných problémů, ve které se podílí na výchově oba rodiči. Rodina žije v rodinném domě v místě mateřské školy společně s babičkou.

Školní anamnéza:

HRUBÁ MOTORIKA

Pohybová koordinace těla je na dobré úrovni, dítě je obratné, při chůzi do schodů střídá nohy. Zhoršená koordinace je při chůzi ze schodů, kdy dítě ztrácí jistotu. Dobrá technika běhu, skáče snožmo, po jedné

noze pouze krátko. Chytá a hází míč spodním i dolním obloukem. Zvládá stoj na jedné noze a přeskočit nízkou překážku.

JEMNÁ MOTORIKA

Dobrá manipulace s předměty. Špetkový úchop psacího náčiní již nastoupil, nutné nadále fixovat. Zhoršená plynulost ruky po papíře, strnulost zápěstí a ramenního kloubu. Zvládá stříhat dle předlohy po čáře. Samostatně zapíná zip, knoflíky, váže suky. Pouze s pomocí je schopen zavázat uzel. Dotkne se bříškem každého prstu na ruce bříška palce. Grafomotorika je méně úhledná, především kresba horních i spodních smyček a spirály je výrazně zhoršena.

LATERALITA

Při psaní a manipulaci s předměty upřednostňuje pravou ruku.

Zkřížená lateralita, je dominantní pravá ruka a levé oko. Zjištěno pomocí manoptoskopu.

SLUCHOVÉ VNÍMÁNÍ

Sluchová diferenciací hlásek je v rámci věku dítěte. Je schopen rozlišit slova bez vizuální opory, vyhledá rýmující se dvojice a utvoří rým. Určí počet slabik, s pomocí pozná počáteční hlásku ve slově. Neurčí poslední hlásku ve slově, nesloží slovo z hlásek, ani nerozloží slovo na hlásky. Dokáže reprodukovat rytmus, obtížněji určí krátké a dlouhé slabiky slov. Zopakuje tři slova jdoucích za sebou v rychlém pořadí.

ZRAKOVÉ VNÍMÁNÍ

Pojmenuje odstíny barev, rozliší objekt a pozadí a dokáže se orientovat na obrazovém materiálu. Občas s pomocí odliší obrázek v řadě lišící se detailem nebo vertikální polohou. Zraková syntéza i analýza je optimální, orientace na řádku je často zprava doleva, zraková pozornost je mírně oslabena. Objevují se obtíže při práci s bludištěm, při kresbě po čtvercové síti a dokreslení symetrie obrázku.

VÝVOJ ŘEČI

Nesprávná výslovnost hlásek - Ř, C, S, Z, Č, Š, Ž. Občasné komolení slov je zapříčiněno nesprávnou výslovností. Nezadržává se, tempo řeči je plynulé. Aktivní slovní zásoba odpovídá věku dítěte. Rozumí instrukcím a dokáže samostatně převyprávět zážitek, popíše obrázek i nesmysly na obrázku, přechyluje, slova stupňuje. Perceptivní složka řeči převyšuje složku expresivní. Dítě mluví převážně v gramaticky správných větách a souvětích. Občas se vyskytují slovní dysgramatismy ve větách, vyjadřování je obsahově adekvátní.

KOGNITIVNÍ VÝVOJ (MYŠLENÍ, PAMĚŤ, POZORNOST)

Je ochoten se namáhat, zajímá se, je aktivní. Při řízených činnostech je pozornost často odkloněná vnějšími podněty. Při činnostech, při kterých se mu nedaří, je nejistý, zdrženlivý, často ho činnost nebaví, čeká až činnost skončí, nevkládá do ní příliš velké úsilí, ale i přesto je schopen ji dokončit. Obvykle se dobře soustředí při vykonávání oblíbených, pro něj zajímavých úloh. Při některých činnostech pro něj nezajímavých, chce mít všechno rychle hotové, je netrpělivý, nedbalý. Při nezdaru je důležitá motivace, aby úkol dokončil.

Dokáže vyhledat logické dvojice i vymyslet souvislosti mezi věcmi a situacemi. S pomocí doplní sudoku a posloupnosti. Pamatuje si texty básní nebo písni.

SOCIÁLNĚ-EMOČNÍ VÝVOJ

Dodržuje pravidla společenského chování, pomáhá ostatním, je ohleduplný. Dokáže projevit své pozitivní i negativní emoce. Přijímá pravidla her. Vztah k ostatním dětem je bezproblémový. Občas se projevují stavy úzkosti, které se projevují z klidného stavu náhlou plačtivostí. Snaží se pracovat a vyrovnat se se svými emocemi. Silně prožívá nepatrné dojmy, je velmi citlivé, plaché, bázlivé.

ADAPTACE NA MŠ

Adaptace na MŠ proběhla s obtížemi, které se projevovaly výraznou plačtivostí a úzkostmi. Dítě navštěvuje MŠ od 3 let. Chlapec měl dříve problém s odloučením od rodičů. Delší dobu trvalo, než se s rodiči rozloučil, po jejich odchodu stále plakal, stav plačtivosti ustoupil po delší době. Po určité době se dané problémy zmírnily a po půl roce pravidelné docházky zcela ustoupily.

SILNÉ A SLABÉ STRÁNKY DÍTĚTE

Bořík je obětavý a dokáže pomoci dětem i učitelkám. Po určité době, kdy navazuje vztah k cizí osobě, jdou do popředí jeho komunikativní a vyjadřovací schopnosti. Chlapec má velmi dobré až neobvyklé znalosti z oblasti přírody a zvířat. Jeho slabší stránkou je emocionální vývoj, občasné úzkosti a náladovost. I přesto se snaží své emoce ovládat a vyvarovat se tak přehnané reakci.

Problémy před vstupem do programu:

Od 4 let je v logopedické péči pro vadnou výslovnost hlásek L, K. Slova obsahující tyto hlásky nedokázal zopakovat ani vyslovit. Po pravidelné roční návštěvě logopedie v MŠ, kde se vhodnými cviky odbourával problém těchto hlásek, se výslovnost napravila. Nyní Bořík trpí dyslálií hlásek – Ř, C, S, Z, Č, Š, Ž. Především výslovnost ostrých sykavek je velmi nesrozumitelná, výrazně zaměňená. Jednou do týdne dochází na logopedii, kde se patlavost hlásky Ř nacvičuje šeptem přes hlásku R. Vadnou výslovnost

těchto hlásek dokáže správně diferenciovat, ví, jaké správné postavení mluvidel má být u výslovnosti těchto hlásek. Při svém pozorování jsem si všimla jistého problému se soustředěností, kdy po skončení jedné aktivity následovalo odbočení od tématu a dítě začalo hovořit o zážitcích z domova a jiných zajímavostech. Jeho řečový vývoj zaznamenal velkého progresu, ať už se jedná o výslovnost, slovní zásobu, gramatiku nebo užití řeči v praxi.

Průběh spolupráce:

1. den

datum: 4. 5. 2023

čas: 1 hodina

téma: Velikonoce

Grafomotorika: Velikonoční kraslice - kresba vertikálních čar, spirály, zoubků, hvězd, horních smyček.

Cíl: Zaměření na správný úchop tužky, uvolněnost ruky. Rozvoj jemné motoriky, prohloubení fixace špetkového úchopu. **(viz. příloha 1)**

Vnímání času: Řazení dějové posloupnosti – NAROZENÍ KUŘETE. Orientace v řadě – pojmy: první, poslední, předposlední, uprostřed, začátek, konec, první od začátku, třetí od konce.

Cíl: Klademe důraz na správný směr při skládání obrázků, analýzu děje. Procvičení prostorové a časové orientace, předmatematických představ a řečových schopností. **(viz. příloha 2)**

Hrubá motorika: Vyplnění vlny ovečky – hod vatou na ovečku.

Cíl: Procvičení hrubé a jemné motoriky. Rozvoj pohybové koordinace, hod horním obloukem.

(viz. příloha 3)

Řečové schopnosti: Popis velikonočního obrazu od Josefa Lady. Charakterizace Velikonoc, určení velikonočních symbolů a tradic.

Cíl: Rozvoj prostorové orientace (napravo, v dolním rohu, pod, nad, vedle, mezi, nalevo, za, před), předmatematických představ (kolik je zvířat, ...), vyjadřovacích schopností a zrakové percepce.

Báseň před grafomotorikou: „Jedna, dva, tři, čtyři, pět“ s pohybem prstů a celé ruky.

Cíl: Báseň pro uvolnění ruky před grafomotorickým cvičením. Rozvoj jemné motoriky, paměti a řeči. Skloubení pohybů ruky s recitací básně. **(viz. příloha 4)**

Dechové cvičení: Foukání ve vajíčku vyrobeném z plastelíny.

Cíl: Vnímání dechové frekvence, silný nádech nosem a výdech ústy. Práce s dechem. **(viz. příloha 5)**

Oromotorika: Opakování pohybů jazyka a úst. Špulení, mračení, úsměv se schovanými zoubky, široký úsměv se zoubky, krouživý pohyb úst se špulením.

Cíl: Uvolnění mimických svalů, zpevnění svalstva a mluvidel. Orientace v určitých mluvních orgánech.

Sluchová diferenciac: Omalovánka hlásky M + báseň na danou hlásku.

Cíl: Popis předmětů na omalovánce, určení počáteční hlásky ve slově, poznání většího výskytu dané hlásky v básni. **(viz. příloha 6)**

Reflexe: Bořík byl velmi snaživý, zajímal se. Při grafomotorickém cvičení mu dělala potíže kresba smyček a spirály. Problém při kresbě dělalo dodržení správného směru, kdy jsem musela správný směr pomocí šipek naznačit pastelkou. Při řazení dějové posloupnosti se objevili problémy ve správném řazení směru obrázku zleva doprava. Další aktivitu – hod vaty na ovečku, Bořík zvládl s mírnou pomocí. Z důvodu složitější manipulace s vatou, vzdálenost od ovečky musela být bližší. Pro příští výběr této činnosti bych změnila předmět na házení, který bych vyměnila za plyšové kuličky, se kterými věřím, že by byl hod horním obloukem více přesnější. Dechové a oromotorické cvičení proběhlo bez potíží. Správně dokázal kontrolovat svůj nádech i výdech. Sluchová diferenciac hlásek byla správně rozlišena.

2. den

datum: 5. 5. 2023

čas: 2 hodiny

téma: Řemesla a povolání

Oromotorika: Vypláznutí jazyka do placky a špičky. + Cviky pro zdokonalení sykavek – zoubky k sobě, úsměv, jazyk položit dole na patro, špička jazyka se opírá o dolní zoubky, nádech nosem, pomalí výdech pusou.

Cíl: Rozpohybování svalů jazyka, zaměření na jeho správnost pohybů. Zlepšení výslovnosti sykavek. Koncentrace na dýchání.

Fonační cvičení: Výslovnost samohlásek A, E, I, O, U + propojení dvou samohlásek.

Cíl: Zaměření na správnou výslovnost samohlásek. Uvolnění mimiky a obličejových svalů. **(viz. příloha 7)**

Logopedická báseň: „Cihly a zedníci“ s pohybem prstů a celé ruky.

Cíl: Rozvoj sluchové paměti, řečových schopností. Procvičení hlásky C. Skloubení recitace s pohyby rukou. **(viz. příloha 8)**

Řečové schopnosti: Pojmenování povolání podle obrázku. Přiřazení slovesa a podstatného jména k danému povolání + obměna – přiřazení profese ke slovesu. Přechylování profese.

Cíl: Rozvoj zrakového a sluchového vnímání, komunikačních schopností.

Báseň před grafomotorikou: „Jedna, dva, tři, čtyři, pět“ s pohybem prstů a celé ruky.

Cíl: Báseň pro uvolnění ruky před grafomotorickým cvičením. Rozvoj jemné motoriky, paměti a řeči. Skloubení pohybů ruky s recitací básně. **(viz. příloha 4)**

Prostorová orientace: Stavba z barevných dřevěných kostek podle slovního popisu. + Stavba komínů a jejich porovnávání a stupňování.

Cíl: Posílení sluchové paměti, myšlení, prostorové orientace a předmatematických představ. Využití „Hejného metody“. **(viz. příloha 9)**

Dechové cvičení: Foukání do komína z dřevěných kostek. Zvyšování intenzity dechu.

Cíl: Postupná gradace nádechu a výdechu. Zaměření na správnost nádechu a výdechu. Zlepšení v orientaci při práci se svým dechem.

Sluchové vnímání: Vymyšlení budov a věcí, co všechno můžou zedníci postavit. + Rytmizace slabik jednotlivých vymyšlených věcí. Rytmizace na barevné dřevěné kostky. Volná reprodukce rytmu.

Cíl: Rozvoj myšlení, paměti, představivosti, sluchového vnímání, reprodukce rytmu a správné výslovnosti.

Sluchová diferenciac: Omalovánka hlásky P + báseň na danou hlásku.

Cíl: Popis předmětů na omalovánce, určení počátečního písmene ve slově, poznání většího výskytu dané hlásky v básni. **(viz. příloha 6)**

Reflexe: Postavení mluvidel při oromotorice bylo správné. Horší byla práce s dechem a soustředění se na jeho nádech nosem a výdech pusou se správně postavenými mluvidly. Bořík dokázal správně vyslovit všechny samohlásky. Podařilo se postavit stavbu z dřevěných kostek podle slovního popisu. Dobře reagoval na dané změny při stavbě kostek. Při dechovém cvičení rychle pochopil, že komín nepůjde zbourat dechem, jelikož jsou kostky moc těžké, proto si pomohl rukou. Líbilo se mi, že si dokázal při této činnosti sám poradit. Podařilo se vytvořit správnou reprodukci rytmu pomocí kostek a vymyslet nová slova. Dále proběhla kontrola vymalované omalovánky i odměna za její splnění a zadání nové omalovánky s básní k hlásce.

3. den

datum: 9. 5. 2023

čas: 2 hodiny

téma: Řemesla a povolání

Báseň před grafomotorikou: „Jedna, dva, tři, čtyři, pět“ s pohybem prstů a celé ruky.

Cíl: Báseň pro uvolnění ruky před grafomotorickým cvičením. Rozvoj jemné motoriky, paměti a řeči. Skloubení pohybů ruky s recitací básně. **(viz. příloha 4)**

Jemná motorika: Modelování preclíků z plastelíny podle šablony.

Cíl: Uvolnění ruky, rozvoj estetického citění, jemné motoriky, představivosti (**viz. příloha 10**)

Báseň s piktogramy: Řazení piktogramů básně „Pekař peče housky + orientace v řadě – pojmy: první, poslední, předposlední, uprostřed, začátek, konec, první od začátku, třetí od konce...

Cíl: Klademe důraz na správný směr při skládání obrázků. Procvičení prostorové a časové orientace, předmatematických představ a řečových schopností. Spojení básně, syntéza textu. Správné přednesení básně.

Dechové cvičení + Oromotorika: Napodobování pohybů jazyka a úst. „Foukáme do pálivých, čerstvě upečených preclíků“ - střídáme nádech nosem, výdech ústy. „Jíme preclíky“ – žvýkáme, zoubky k sobě a od sebe. „Máme plnou pusu“ – vypoulíme líce, polkneme. „Máme drobký v zubech“ – jazykem přejedeme horní a dolní zoubky, špičkou jazyka přejedeme po stranách zoubků nahoru a dolů, jazykem přejedeme za zoubkama a před zoubkama, špička jazyka se dotýká pravého a levého líce.

Cíl: Zaměření na správnost nádechu a výdechu. Průpravné cvičení k řečovým schopnostem.

Hádanka: „Kuchař“

Cíl: Rozvoj myšlení, sluchového vnímání a paměti.

„V kuchyni vždy peče, vaří,

chystat jídlo se mu daří.

Vařečkou tam v hrnci míchá,

pokrmu pro naše břicha.“

Vyjadřovací schopnosti: Dítě řekne svůj domácí recept na oblíbené jídlo.

Cíl: Rozvoj komunikačních a vyjadřovacích schopností, zdokonalení myšlení a paměti.

Zrakové vnímání: Poznání překrývaných obrázků.

Cíl: Zdokonalení zrakové pozornosti a percepce, myšlení. (**viz. příloha 11**)

Paměť: Kimovy hry.

Cíl: Rozvoj myšlení a paměti. Pojmenování všech potravin a jejich zapamatování.

Předmatematické představy: Čištění zoubků na motivačním materiálu. Počítání zoubků a orientace v prostorových pojmech. Čištění zubů vyrobeným kartáčkem z houbičky.

Cíl: Zdokonalení prostorového vnímání, předmatematických představ, rozvoj jemné motoriky. (**viz. příloha 12**)

Logopedická báseň: „Cihly a zedníci“ s pohybem prstů a celé ruky.

Cíl: Rozvoj sluchové paměti, řečových schopností. Procvičení hlásky C. Skloubení recitace s pohyby rukou. (**viz. příloha 8**)

Sluchová diferenciac: Omalovánka hlásky B + báseň na danou hlásku.

Cíl: Popis předmětů na omalovance, určení počáteční hlásky ve slově, poznání většího výskytu dané hlásky v básni. (**viz. příloha 6**)

Reflexe: Bořík si dokázal zapamatovat celou báseň, díky čemuž si dobře uvolnil celou ruku. Modelování preclíků mu dělalo problémy s motáním na šablonu, snadno zvládl vyválet váleček. Věděl, ze které strany má začít skládat piktogramy básně, i přesto potřeboval asistenci při řazení, aby měli obrázky správnou posloupnost. Jelikož je Bořík velmi komunikativní typ, rád vypráví zážitky z domova, bylo pro něj velmi příjemné povyprávět mi pracovní postup, recept na svíčkovou omáčku. Oromotorické cvičení proběhlo zcela bez problémů, jazyček dokázal správně pracovat. Dobře se orientoval v motivačním materiálu v zubech i při Kimových hrách. Chlapec se méně orientoval v překrývaných obrázcích, snadno zvládl poznat dva obrázky, třetí už stěží.

4. den

datum: 10. 5. 2023

čas: 2 hodiny

téma: Jaro

Řečové schopnosti: Popis obrázku jara. Charakterizace jara a orientace na obrázku.

Cíl: Rozvoj prostorové orientace (napravo, v dolním rohu, pod, nad, vedle, mezi, nalevo, za, před), předmatematických představ (kolik je zvířat, ...), vyjadřovacích schopností a zrakové percepce.

Zrakové vnímání: Skládání slov podle vzoru. Slova – JARO, SLUNÍČKO.

Cíl: Zaměření na správný směr písmen, procvičení zrakové pozornosti. **(viz. příloha 13)**

Sluchová analýza: Vytleskání slov – JARO, SLUNÍČKO. Určení počtu slabik a počáteční hlásky. Určení délky slabik.

Cíl: Rozvoj sluchového vnímání, schopnost oddělení hlásky od samohlásky. Vnímání délky rytmu.

Vnímání času: Jarní hra s figurkami. Hod hrací kostkou, počítání, zodpovězení na otázku na motivy jara.

Cíl: Zdokonalení matematických představ, vyjadřovacích schopností a časové orientace.

Báseň před grafomotorikou: „Jedna, dva, tři, čtyři, pět“ s pohybem prstů a celé ruky.

Cíl: Báseň pro uvolnění ruky před grafomotorickým cvičením. Rozvoj jemné motoriky, paměti a řeči. Skloubení pohybů ruky s recitací básně. **(viz. příloha 4)**

Jemná motorika: Proplétání paprsků slunce.

Cíl: Správnost pohybů a směru pletení provázkem, uvolnění prstů, zručnost. **(viz. příloha 14)**

Hrubá motorika: Dětská jóga – pozdrav slunci.

Cíl: Zdokonalení obratnosti těla, přesnost pohybů, stabilita těla, protažení všech částí těla.

Jemná motorika: Výroba ptáčka. Obkreslení šablony, vystřihování, výzdoba fixy, motání provázku.

Cíl: Rozvoj estetického citění, zručnosti, kreativity, motoriky ruky. **(viz. příloha 15)**

Zraková syntéza a analýza: Skládání druhé poloviny slunce ze špejlí. Počítání špejlí.

Cíl: Procvičení zrakového vnímání, představivosti a předmatematických představ. **(viz. příloha 16)**

Oromotorika: Procvičení artikulačního ústrojí s využitím špejle.

Cíl: Cvičení pro zdokonalení mluveného projevu. Zaměření na rozpoohybování mluvidel a jejich uvolnění. **(viz. příloha 17)**

Fonační cvičení: Opakování – Píp, píp, píp. Píííp, píííp... Postupné zpomalování a zrychlování.

Cíl: Pro rozvoj sluchové diferenciacce, zaměření na správnou výslovnost, tempo a dynamiku.

Logopedická báseň: „Cihly a zedníci“ s pohybem prstů a celé ruky.

Cíl: Rozvoj sluchové paměti, řečových schopností. Procvičení hlásky C. Skloubení recitace s pohyby rukou. **(viz. příloha 8)**

Sluchová diferenciacce: Omalovánka hlásky J + báseň na danou hlásku.

Cíl: Popis předmětů na omalovánce, určení počáteční hlásky ve slově, poznání většího výskytu dané hlásky v básni. **(viz. příloha 6)**

Reflexe: Vzhledem k tomu, že se Bořík rád zajímá o přírodu, charakterizaci jarního období věděl zcela s přehledem. Zvládl vytleskat slovo, určit hlásku zvládl pouze s mírnou pomocí. U proplétání paprsků slunce mu dělalo problémy udržet správný směr tahu provázku. Bořík má při hrubé motorice zhoršenou stabilitu těla. Velmi se mu líbila výtvarná činnost – výroba ptáčka, která se mu moc povedla. Především velmi dobře zvládl omotat provázek kolem bříška ptáčka. Větší dopomoc vyžadoval u doplnění druhé poloviny slunce pomocí špejlí. V oromotorickém cvičení bych zvolila pro příště úzkou špátli namísto špejle, se kterou se hůře pracovalo.

5. den

datum: 11. 5. 2023

čas: 2 hodiny

téma: Zvířata a jejich mláďata

Sluchové vnímání + vyjadřovací schopnosti: Pracovní list na motivy zvířat a mláďat. Přiřazení mláďat k matce. Sdělení, k čemu je zvíře užitečné a kde bydlí. Utvoření zdobných, vytleskání pomocí zvířecí řeči.

Cíl: Rozvoj sluchové analýzy, správné výslovnosti, rozvoj všeobecných schopností. **(viz. příloha 18)**

Fonační cvičení: Zvířecí řeč zvířat z pracovního listu. + Práce s hlasem – slabě (řeč mláďat), silně (řeč otce)

Cíl: Vnímání rozdílů mezi mládětem a dospělým zvířetem, práce s dynamikou, rozvoj sluchového vnímání.

Hrubá motorika: Protážení celého těla – kočičí protážení hřbetu.

Cíl: Rozvoj pohybové koordinace, protážení a uvolnění svalů (především zádočných), obratnost.

Oromotorika: Opakování pohybů mluvidel.

Mlsná kočka – vypláznutý jazyk olizuje krouživě dolní a horní ret + vyplazování jazyka v rychlém tempu

Dlouhý jazyk – nejdelší vypláznutí jazyka

Kočka pije mléko – vypláznutý jazyk, zdvihnout špičku jazyka nahoru, schovat jazyk

Koník – klapání jazykem, jako když jede koník

Frkání koníka – výdechový proud rozkmitá rty

Cíl: Cvičení pro zdokonalení správné výslovnosti, uvolnění mimických svalů a svalů artikulačního ústrojí.

Báseň před grafomotorikou: „Jedna, dva, tři, čtyři, pět“ s pohybem prstů a celé ruky.

Cíl: Báseň pro uvolnění ruky před grafomotorickým cvičením. Rozvoj jemné motoriky, paměti a řeči.

Skloubení pohybů ruky s recitací básně. **(viz. příloha 4)**

Grafomotorika: Kresba spirály – klubíčka kočičky.

Cíl: Rozvoj jemné motoriky, orientace na papíře, uvolnění ruky, správný úchop tužky. **(viz. příloha 19)**

Dechové cvičení: Foukání do brčka. Vyzdvižení gumové rukavice navlečené na plastovém kelímku – probuzení slepice.

Cíl: Silný nádech nosem a výdech ústy. Vnímání svého výdechového proudu. **(viz. příloha 20)**

Myšlení: Hádanky s doplňujícím rýmem.

Cíl: Zdokonalení sluchového vnímání, myšlení a fantazie. **(viz. příloha 21)**

Představivost: Pantomimické ztvárnění hospodářských zvířat.

Cíl: Zdokonalení fantazie, rozvoj myšlení, dramatizace ztvárnění, neverbální komunikace.

Řečové schopnosti: Utvoření homonym podle obrázků. Poznání stejného slova s odlišným významem.

Cíl: Hra se slovy, zdokonalení sluchového vnímání, myšlení **(viz. příloha 22)**

Zraková analýza a syntéza: Dokreslení druhé poloviny obličeje zvířat.

Cíl: Zaměření na zrakovou pozornost, cvičení pro zdokonalení laterality oka a ruky. **(viz. příloha 23)**

Logopedická báseň: „Cihly a zedníci“ s pohybem prstů a celé ruky.

Cíl: Rozvoj sluchové paměti, řečových schopností. Procvičení hlásky C. Skloubení recitace s pohyby rukou.

(viz. příloha 8)

Sluchová diferenciac: Omalovánka hlásky D + báseň na danou hlásku.

Cíl: Popis předmětů na omalovánce, určení počáteční hlásky ve slově, poznání většího výskytu dané hlásky v básni. **(viz. příloha 6)**

Reflexe: Jelikož má Bořík velmi kladný vztah ke zvířatům a přírodě, toto téma ho moc bavilo. Dobře se zapojoval u všech aktivit. Jediný problém mu dělalo vytleskat dané slovo zvířete zvířecí řečí. Často si pletl počet tlesknutí. Nejprve jsme si slovo zvířete vytleskali v celém znění a poté zvířecí řečí. Kresba spirály byla pro něj taktéž obtížnější, ale i přesto, v porovnání s kresbou spirály na velikonoční kraslici u předešlého dne, jde vidět jasný pokrok. Při ztvárnění pantomimy se zpočátku ostýchal, ale poté se bez problému zapojil.

6. den

datum: 12. 5. 2023

čas: 2 hodiny

téma: Dopravní prostředky

Sluchová analýza a syntéza: Pracovní list s motivy dopravních prostředků. Pojmenování dopravních prostředků a poznání podle rozložených hlásek.

Cíl: Zdokonalení sluchového vnímání, orientace na papíře, řečové schopnosti. **(viz. příloha 24)**

Dechové cvičení: Foukání do loďky plující po vodě. Zadáni cíle doplutí loďky.

Cíl: Mírné foukání do loďky, tak, aby se loďka nepřevrátila. Koncentrace na dýchání. **(viz. příloha 25)**

Báseň před grafomotorikou: „Jedna, dva, tři, čtyři, pět“ s pohybem prstů a celé ruky.

Cíl: Báseň pro uvolnění ruky před grafomotorickým cvičením. Rozvoj jemné motoriky, paměti a řeči. Skloubení pohybů ruky s recitací básně. **(viz. příloha 4)**

Grafomotorika: Kresba v dřevěné šabloně.

Cíl: Uvolnění prstů, zápěstí, lokte i ramenního kloubu. Zaměření na správný úchop tužky. **(viz. příloha 26)**

Oromotorika: Napodobení pohybů mluvidel. „Jedeme autem na výlet“ – Rychle kmitáme jazykem (auto jede), jazyk držíme a nedotýkáme se horního ani dolního patra (auto stojí), opět rychle kmitáme jazykem a poté zpomalíme (auto se rozjelo a zpomaluje), otevřená ústa, jazyk jezdí po horních a dolních zubech (auto jede v lese po nerovném povrchu, všude je bláto), opět rychle kmitáme jazykem (auto je špinavé, musíme jet do automyčky), schováme horní i dolní ret a olizujeme ho jazykem (auto se čistí), jazykem jezdíme po pravém i levém líci (auto se musí umýt také z každé strany), jazyk olizuje horní ret zprava doleva a zpět (leštíme skla), opět rychle kmitáme jazykem (jedeme domů).

Cíl: Rozvoj řečových schopností, představitivosti, rozcvičení mluvidel.

Fonační cvičení + Prostorová orientace: Práce v pracovním listu. Ztvárnění zvuku dopravního prostředku. Spojování dopravních prostředků podle slovního pokynu s využitím prostorových pojmů. Procvičení pojmů: pod, nad, nahoře, dole, napravo, nalevo.

Cíl: Skloubení fonace s kresbou čar k jednotlivým dopravním prostředkům dle zadání. **(viz. příloha 24)**

Fonační cvičení: Logopedická báseň „O mašině“. + Práce s tempem hlasu.

Cíl: Zaměření na správnou výslovnost hlásek. Postupné zrychlování a zpomalování. **(viz. příloha 27)**

Vizuomotorika: Jízda pet víčky po čáře souměrným tahem.

Cíl: Aktivita pro zdokonalení laterality oka a ruky, rozvoj zrakového vnímání. **(viz. příloha 28)**

Myšlení: Skládání sudoky.

Cíl: Orientace v řadě a ve sloupci. Rozvoj zrakového vnímání, myšlení.

Sluchové vnímání + Fonace + Oromotorika: Poslech logopedické pohádky s opakováním.

Cíl: Napodobení zvuků z pohádky. Naslouchání pohádky, rozvoj sluchové paměti. **(viz. příloha 29)**

Jemná motorika: Namotávání auta na provázek.

Cíl: Rozvoj zručnosti, jemné motoriky, uvolněnost horních končetin. **(viz. příloha 30)**

Řečové schopnosti: Opakování slov s hláskou B s pomocí obrázku.

Cíl: Zraková a sluchová pozornost, rozvoj slovní zásoby a vyjadřovacích schopností.

Logopedická báseň: „Cihly a zedníci“ s pohybem prstů a celé ruky.

Cíl: Rozvoj sluchové paměti, řečových schopností. Procvičení hlásky C. Skloubení recitace s pohyby rukou. **(viz. příloha 8)**

Sluchová diferenciac: Omalovánka hlásky T + báseň na danou hlásku.

Cíl: Popis předmětů na omalovance, určení počáteční hlásky ve slově, poznání většího výskytu dané hlásky v básni. **(viz. příloha 6)**

Reflexe: Spojení hlásek ve slovo bylo pro Bořika velmi obtížné, především slova, která jsou dlouhá a složitá mu dělala problémy. Příště bych zvolila jednodušší slova a poté postupně přidávala na náročnější úroveň. Velmi dobře se dařilo při kresbě grafomotorického cvičení a při jeho práci s dřevěnou šablonou. Šablonu si dokázal sám přidršet, aby mu nejezdila. Vizuomotorické cvičení bylo plněno s nejistotou a pomalým tempem. Bořík měl problém se souměrným tahem po čáře s pet víčky. Ke konci sezení již byla jeho soustředěnost odkloněna vnějšími podněty.

7. den

datum: 15. 5. 2023

čas: 1 hodina

téma: Dopravní prostředky

Báseň před grafomotorikou: „Jedna, dva, tři, čtyři, pět“ s pohybem prstů a celé ruky.

Cíl: Báseň pro uvolnění ruky před grafomotorickým cvičením. Rozvoj jemné motoriky, paměti a řeči. Skloubení pohybů ruky s recitací básně. **(viz. příloha 4)**

Grafomotorika: Kresba horních smyček.

Cíl: Dodržení správného směru kresby, kresba tužky po vyznačené dráze, uvolnění ruky. **(viz. příloha 31)**

Dechové cvičení: Foukání do zavěšeného letadla. Postupné zesilování dechu. Změna směru dýchání.

Cíl: Rozpohybování letadla, zamotání a odmotání šňůrky. Zaměření na správné dýchání. **(viz. příloha 32)**

Fonační cvičení + Hrubá motorika: Opakování citoslovce – fííí, fůůů, faaa, feee, fooo. Pohyby těla do stran, skok do boku s rukama vzhůru nad hlavou.

Cíl: Skloubení pohybové koordinace se správnou výslovností hlásek, zaměření na stabilitu těla, obratnost.

Oromotorika: Knoflík je navlečen na provázku. Knoflík se dá do úst. Mírně taháme za provázek, poté si vložíme do úst konec provázku. S dítětem se pomalu, mírně přetahujeme o provázek. + Práce s jazykem podle obrázku loďky (plachetnice). Špička jazyka se dotýká horního patra za zoubky.

Cíl: Cvičení pro zjištění pevnosti svalů rtu. Schopnost udržení knoflíku v ústech. **(viz. příloha 33)**

Fonační cvičení: Výslovnost hlásek a citoslovce podle obrázku.

Cíl: Schopnost správné výslovnosti a zapojení mluvidel, procvičení všech mluvních částí. **(viz. příloha 34)**

Zraková diference: Odlišení obrázků v řadě lišících se opačným směrem.

Cíl: Rozpoznání správného směru a správná orientace v řadě. Zdokonalení zrakové percepce. **(viz. příloha 35)**

Sluchové vnímání: Barvy semaforu. Červená – pomalé tempo rytmizace ozvučnými dřívky, oranžová – rychlejší tempo rytmizace, zelená – nejrychlejší tempo rytmizace. Určení poslepu tempa zvuku, která barva na semaforu svítí.

Cíl: Vnímání tempa rytmizace, rozvoj paměti, sluchového vnímání, schopnost rozlišení tempa rytmu.

Logopedická báseň: „Cihly a zedníci“ s pohybem prstů a celé ruky.

Cíl: Rozvoj sluchové paměti, řečových schopností. Procvičení hlásky C. Skloubení recitace s pohyby rukou. **(viz. příloha 8)**

Sluchová diference: Omalovánka hlásky N + báseň na danou hlásku.

Cíl: Popis předmětů na omalovávce, určení počáteční hlásky ve slově, poznání většího výskytu dané hlásky v básni. **(viz. příloha 6)**

Reflexe: Kresba horních smyček se Boříkovi dařila lépe nakreslit z důvodu kresby po vyznačené dráze. Lépe se orientoval ve směru kresby. Propojení fonačního cvičení s hrubou motorikou se dařilo méně. Byl problém skloubit více úkolů najednou. Byl schopen správně vyslovit dané citoslovce, větší problém dělala hrubá motorika a její lokomoce těla doskoku bokem. Boříkovi se líbila aktivita s provázkem, především jeho přetahování. Podařilo se mu udržet knoflík v ústech, rty držel pevně u sebe, ústa měl našpulené. Vždy se mu podařilo určit správnou barvu rytmu bez potíží. Při úkolu zrakové diference si pomáhal papírem, který sloužil pro zakrývání jiných řad, tak, aby se mohl soustředit pouze na řadu, ve které plnil úkol.

8. den

datum: 16. 5. 2023

čas: 2 hodiny

téma: Pohádky

Báseň před grafomotorikou: „Jedna, dva, tři, čtyři, pět“ s pohybem prstů a celé ruky.

Cíl: Báseň pro uvolnění ruky před grafomotorickým cvičením. Rozvoj jemné motoriky, paměti a řeči. Skloubení pohybů ruky s recitací básně. **(viz. příloha 4)**

Grafomotorika: Kresba princezny jedním tahem.

Cíl: Plynulý pohyb celé ruky a tužky, orientace na papíru, uvolněnost ruky. **(viz. příloha 36)**

Fonační cvičení: Hláska CH – opakování citoslovce chichi, chacha, chocho, chuchu, cheche (princezna se směje), chch, chch, chch,... (král spí a chrápe) + brekeke, brekeke (dělá vodník), čáry, máry, pod kočáry (čarujeme)

Cíl: Dobrá výslovnost hlásek, zdokonalení sluchového vnímání.

Řečové schopnosti: Logopedická báseň „Abraka dabraka“

Cíl: Rozvoj sluchové paměti, zaměření na správnou výslovnost hlásek. **(viz. příloha 37)**

Mimické cvičení: Změna emoce a mimiky obličeje. Pojmenování emoce. (Šíleně smutná princezna.) Střídání emocí – úsměv, smutek, pláč, nafoukaný, uražený, překvapený, vyplašený, stydlivý.

Cíl: Procvičení schopnosti reakce, zaměření na projevení citů a uvolněnosti svalů.

Sluchové vnímání + Oromotorika + Fonační cvičení: Pohádka „O princezně a drakovi“. + Průpravné cvičení na hlásku R. Špička jazyka za horní zuby, poté jazyk spadne za zuby (padací most), klapání jazykem, jako když jede koník (rytíř jede na koni), vyslovujeme „Hrr, hrrr, hrrr na ně!“ (rytíři mávali mečem a šli do boje), vyplázneme jazyk do tvaru placky (když byl meč tupý, rytíři museli jít ke kováři meč nabrousit).

Cíl: Zaměření na správnost pohybů jazyka a všech mimických svalů. **(viz. příloha 38)**

Myšlení + Zraková pozornost + Řečové schopnosti + Paměť: Vymyšlení slov, kdo všechno může bydlet na hradě? (král, princezna, princ, královna, kašpárek, drak, čaroděj, čarodějnice, rytíř) + Kimovy hry. Pojmenování obrázků, co všechno bylo za pokrmy na svatební hostině. (hruška, mrkev, hrozny, brokolice, paprika, rybíz, hrách, citron, brambory, meruňky, okurek, rajče) + Třídění ovoce a zeleniny.

Cíl: Procvičení výslovnosti hlásky R. Rozvoj komunikačních schopností a myšlenkových operací.

Řečové schopnosti: Utvoření antonym podle obrázku.

Cíl: Zaměření na lexikálně-sémantickou rovinu, hry se slovy, sluchová pozornost. **(viz. příloha 39)**

Předmatické představy: Počítání perníčků a pojmenování geometrických tvarů.

Cíl: Rozvoj smyslového vnímání, orientace v číselné řadě, plnění slovních úloh. **(viz. příloha 40)**

Řečové schopnosti: Obrázkové čtení pohádky „O třech prasátkách“.

Cíl: Schopnost správné interpretace obrázku do děje pohádky, správnost skloňování.

Dechové cvičení: Foukání do domu vyrobených ze dřeva, slámy a cihel. „Kterou chaloupku vlk fouknutím rozboural?“ (Na motivy pohádky „O třech prasátkách“.)

Cíl: Koncentrace na dýchání, silný výdech ústy. Rozvoj myšlení a představivosti. **(viz. příloha 41)**

Jemná motorika: Pracovní činnost – výroba prasete z barevného papíru. Práce s papírem – ohýbání podle ukázky, dokreslení černým fixem.

Cíl: Rozvoj estetického cítění, kreativity, zručnosti, naslouchání zadanému úkolu. **(viz. příloha 42)**

Logopedická báseň: „Cihly a zedníci“ s pohybem prstů a celé ruky.

Cíl: Rozvoj sluchové paměti, řečových schopností. Procvičení hlásky C. Skloubení recitace s pohyby rukou. **(viz. příloha 8)**

Sluchová diferenciac: Omalovánka hlásky K + báseň na danou hlásku.

Cíl: Popis předmětů na omalovance, určení počáteční hlásky ve slově, poznání většího výskytu dané hlásky v básni. **(viz. příloha 6)**

Reflexe: Kresba jedním tahem byla spíše neplynulá, chyběla uvolněnost celé ruky. Při fonačním, oromotorickém a mimickém cvičení nechybělo správné plnění úkolů. Bořík velmi dobře reagoval na otázky a rozbor logopedické pohádky. Příběh si pamatoval. Při cvičení, zaměřené na myšlení, se Bořík do aktivit tohoto druhu méně zapojoval, nevymyslel žádnou pohádkovou postavu. Všechno ovoce a zeleninu správně pojmenoval a následně roztřídil. Slova obsahující hlásku R, umí správně vyslovit. Utvoření antonym mu dělalo zpočátku velký problém, u této činnosti potřeboval pomoc. Dokázal skloňovat obrázky, a tak je zasadit do textu pohádky. Minimálně se u této činnosti objevili dysgramatismy, které byl schopen si ihned opravit. U pracovní činnosti výroby prasátka měl problém s přesným ohýbáním papíru a jeho celkovou manipulací.

9. den

datum: 17. 5. 2023

čas: 1 hodina

téma: Pohádky

Dechové cvičení: Foukání brčkem do sklenice s vodou. Tvoření bublin ve vodě.

Cíl: Zaměření na svůj nádech a výdech. Zlepšení dýchání při vyjadřování v praxi.

Sluchová paměť: Opakování vět utvořených ze skupiny obrázků na hlásku C. Poté samostatné vymýšlení vět podle obrázků.

Cíl: Zaměření na správnou výslovnost hlásky C a na správné postavení mluvidel při opakování slov a vět. **(viz. příloha 43)**

Oromotorika: Napodobení pohybů všech mluvních orgánů podle obrázků koblížku.

Cíl: Zaměření na správnou polohu mluvních orgánů. Vnímání pohybů úst v logopedickém zrcadle. **(viz. příloha 44)**

Řečové schopnosti + Hrubá motorika: Vymýšlení přídavných jmen k otázce „Jaký byl koblížek?“ + Úchop overballonu. Po zodpovězení na otázku hod overballonem horním obloukem nazpět.

Prostorová orientace: Pohyby s overballonem (koblížkem) podle textu básně.

Cíl: Rozvoj pohybové koordinace, manipulace s předmětem. Procvičení pojmů prostorové orientace a sluchové paměti.

„Kutálí se koblížek jako malý talířek.
kutálí se dopředu a pak zase dozadu.
kutálí se doprava a pak zase doleva.“

Báseň před grafomotorikou: „Jedna, dva, tři, čtyři, pět“ s pohybem prstů a celé ruky.

Cíl: Báseň pro uvolnění ruky před grafomotorickým cvičením. Rozvoj jemné motoriky, paměti a řeči. Skloubení pohybů ruky s recitací básně. **(viz. příloha 4)**

Grafomotorika: Hod vyrobenou papírovou kostkou. Kresba do mouky podle kresby na kostce s grafomotorickými cviky.

Cíl: Uvolněnost celé ruky, dodržení správného směru kresby.

Myšlení: Hádanky s rýmem.

Cíl: Rozvoj logického myšlení a myšlenkových operací, schopnosti uvažování.

Vnímání času: Řazení dějové posloupnosti pohádky „O Koblížkovi“ + orientace v řadě.

Cíl: Procvičení prostorové a časové orientace, analýza děje, schopnost sebevyjadřování. **(viz. příloha 45)**

Logopedická báseň: „Cihly a zedníci“ s pohybem prstů a celé ruky.

Cíl: Rozvoj sluchové paměti, řečových schopností. Procvičení hlásky C. Skloubení recitace s pohyby rukou. **(viz. příloha 8)**

Sluchová diferenciac: Omalovánka hlásky H + báseň na danou hlásku.

Cíl: Popis předmětů na omalovance, určení počáteční hlásky ve slově, poznání většího výskytu dané hlásky v básni. **(viz. příloha 6)**

Reflexe: Bořík dokázal zopakovat větu, při dechovém cvičení se mu povedlo ve vodě vytvořit velké bubliny, jelikož síla výdechu byla stejná jako síla nádechu. Chybělo aktivní zapojení chlapce při tvorbě přídavných jmen. Projevily se menší nedostatky ve využití fantazie. Pohybová koordinace při činnostech tohoto druhu je dobře rozvinuta. Úchop a hod míčem horním obloukem musíme stále procvičovat, aby se zvětšila jistota při manipulaci s míčem. Kresba do mouky Boříka velmi zaujala. Líbilo se mu ozvláštňení grafomotorického cvičení. Dějovou posloupnost pohádky poskládal správným směrem zleva doprava ve správném pořadí. Překvapilo mě, jak dobře ovládal děj této pohádky. Jednotlivé obrázky uměl popsat, ovšem při vyjadřování chyběl projev v celých větách.

10. den

datum: 18. 5. 2023

čas: 1 hodina

téma: Barvy a geometrické tvary

Báseň před grafomotorikou: „Jedna, dva, tři, čtyři, pět“ s pohybem prstů a celé ruky.

Cíl: Báseň pro uvolnění ruky před grafomotorickým cvičením. Rozvoj jemné motoriky, paměti a řeči. Skloubení pohybů ruky s recitací básně. **(viz. příloha 4)**

Grafomotorika: Kresba horních a dolních oblouků a zoubků. Slalom mezi pet víčky a papírovými trojúhelníky.

Cíl: Uvolnění ruky a orientace na papíře. Přidržení papíru druhou rukou. **(viz. příloha 46)**

Myšlení: Poznání čtverce, trojúhelníku, obdélníku a kruhu poslepu pomocí kresby na záda.

Cíl: Rozvoj jemné motoriky, paměti a myšlení. Zaměření na taktilní činnosti.

Řečové schopnosti + Sluchová diferenciaci: Práce s obrázkovými kartičkami. Pojmenování předmětu a jeho určení geometrického tvaru. + Rozlišení správné a špatné výslovnosti předmětů.

Cíl: Rozvoj myšlení, vyjadřovacích schopností, sluchového a zrakového vnímání.

Prostorová orientace: Slovní diktát z barev a geometrických tvarů. Orientace v řadě i sloupci.

Cíl: Procvičení myšlení, sluchové paměti a pozornosti, vnímání prostoru. **(viz. příloha 47)**

Dechové cvičení: Odfoukání barevných plastových míčků do barevných kelímků stejné barvy.

Cíl: Třídění míčků do kelímku pomocí dechu. Zdokonalení postřehu a trpělivosti. **(viz. příloha 48)**

Oromotorika: Kresba kruhu, čtverce, obdélníku a trojúhelníku vyplazeným jazykem, jazyk se nedotýká rtu.

Cíl: Zaměření na správné vysunutí jazyka, zpevnění jazyka a mimických svalů.

Myšlení: Práce s barevnými dřevěnými tyčinkami. Poznání barev, které chybí a nejdou vidět. + Počítání dřevěných tyčinek. Práce s pěti barvami – fialová, zelená, tyrkysová, oranžová, červená.

Cíl: Rozvoj paměti a myšlení, logického uvažování, soustředěnosti a postřehu.

Zraková analýza a syntéza: Skládání puzzlí na předlohu. Skládání barev do vejce.

Cíl: Zaměření na zrakovou pozornost a myšlenkové operace. **(viz. příloha 49)**

Logopedická báseň: „Cihly a zedníci“ s pohybem prstů a celé ruky.

Cíl: Rozvoj sluchové paměti, řečových schopností. Procvičení hlásky C. Skloubení recitace s pohyby rukou. **(viz. příloha 8)**

Sluchová diferenciaci: Omalovánka hlásky CH + báseň na danou hlásku.

Cíl: Popis předmětů na omalovávce, určení počáteční hlásky ve slově, poznání většího výskytu dané hlásky v básni. **(viz. příloha 6)**

Reflexe: Při kresbě grafomotorického cvičení byl Bořík velmi snaživý, kresba je úhledná. Stále je zapotřebí zapracovat na jistotě správného špetkového úchopu. Poznal všechny základní geometrické tvary (čtverec, kruh, obdélník, trojúhelník). Dobře se orientoval v řadě i sloupci a v pojmech prostorové orientace. Pravolevá orientace mu dělá občas potíže poznat správnou stranu. Při dechovém cvičení měl Bořík tendenci rychle foukat do balónku a mít aktivitu rychle hotovou. Nutné bylo u této činnosti dodržení pomalého foukání a foukání různě ze stran a jiných směrů. Při poznání chybějících barev uhodl všechny barvy, přesto mu dělala zpočátku tato aktivita problémy, příliš dlouho přemýšlel nad chybějící barvou. Poté, co si barvy více zafixoval do paměti, jeho odpověď byla rychlejší.

11. den

datum: 19. 5. 2023

čas: 1 hodina

téma: Den Země, Ekologie

Báseň před grafomotorikou: „Jedna, dva, tři, čtyři, pět“ s pohybem prstů a celé ruky.

Cíl: Báseň pro uvolnění ruky před grafomotorickým cvičením. Rozvoj jemné motoriky, paměti a řeči. Skloubení pohybů ruky s recitací básně. **(viz. příloha 4)**

Grafomotorika + Zrakové vnímání: Souměrné spojování bodů oběma rukama ve správném směru pomocí čar.

Cíl: Cvičení pro zdokonalení laterality oka a ruky. Souměrnost pohybů, uvolnění ruky, zraková pozornost.

Dechové cvičení: Foukání do koule pod otevřenou knihou. Vzájemné posílání sklenění kuličky.

Cíl: Projetí koule pod knihou, vnímání dechové frekvence a výdrže. **(viz. příloha 50)**

Oromotorika: Vložení velké dřevěné koule do úst. Výdrž koule na rtech. Práce s lentilkami. Udržení lentilek, co nejdelší dobu na jazyku. Vložení, co nejvíce lentilek na jazyk. Poté dáme lentilky do pravého a levého líce, dáme lentilky pod jazyk (zakryjeme je jazykem), dáme je na špičku jazyka, spolkneme je, uděláme bublinu pomocí slin.

Cíl: Cvičení sloužící ke správné výslovnosti všech hlásek.

Fonační cvičení + Hrubá motorika: Hod obručí na cíl. Vymyšlení citoslovce (co všechno můžeme na Zemi slyšet?) a vyslovení citoslovce při hodu obručí.

Cíl: Rozvoj myšlení, postřehu, pozornosti, pohybové koordinace, správné výslovnosti. **(viz. příloha 51)**

Řečové schopnosti: Třídění správného a špatného chování k usměvavé nebo zamračené Zemi. Popis správného a špatného chování. Vymyšlení správného chování namísto špatného.

Cíl: Zdokonalení smyslového vnímání, vyjadřovacích a sociálních schopností a slušného chování.

Sluchové vnímání: Poznání materiálů různých předmětů podle zvuku. Určení materiálů poslepu. Materiály – dřevo, kov = železo, papír, sklo, plast, polystyren.

Cíl: Vnímání zvuku materiálu, postřeh a soustředěnost, zdokonalení myšlení.

Řečové schopnosti: Pracovní list na určení nadřazených slov a určení odlišného předmětu od ostatním podřazených slov.

Cíl: Schopnost vlastního usuzování, řečových schopností a slovní zásoby, zrakového vnímání.

Logopedická báseň: „Cihly a zedníci“ s pohybem prstů a celé ruky.

Cíl: Rozvoj sluchové paměti, řečových schopností. Procvičení hlásky C. Skloubení recitace s pohyby rukou. **(viz. příloha 8)**

Sluchová diferenciac: Omalovánka hlásky F + báseň na danou hlásku.

Cíl: Popis předmětů na omalovánce, určení počáteční hlásky ve slově, poznání většího výskytu dané hlásky v básni. **(viz. příloha 6)**

Reflexe: Souměrná kresba obou rukou byla velmi nejistá, kostrbatá. Bořika velmi bavilo dechové cvičení, dokázal fouknout do skleněné kuličky tak, aby projela pod otevřenou knihou. Aktivita byla složitá, jelikož koulí, která byla poslána dechem, musel se svým dechem zastavit a poslat na druhou stranu. Proto kuličku nejprve zastavil rukou, a až poté poslal dechem. U oromotorického cvičení neproběhlo procvičení svalů jazyka dle představ, jelikož se v ústech tvořily po vložení jídla sliny. Z tohoto důvodu bych raději zvolila jinou věc do úst nebo tento cvik, vložení co nejvíce lentilek na jazyk nebo jejich udržení na jazyku, úplně vynechala. Poté, co jsem viděla, že se v ústech vytvořilo nadbytek slin, jsem cvik přešla a přesunuli jsme se na další cvik oromotorického cvičení a to přenesení lentilek do líce.

12. den

datum: 22. 5. 2023

čas: 2 hodiny

téma: Rodina

Báseň před grafomotorikou: „Jedna, dva, tři, čtyři, pět“ s pohybem prstů a celé ruky.

Cíl: Báseň pro uvolnění ruky před grafomotorickým cvičením. Rozvoj jemné motoriky, paměti a řeči. Skloubení pohybů ruky s recitací básně. **(viz. příloha 4)**

Vizuomotorika: Opis slov podle vzoru. Slova členů rodiny.

Cíl: Zlepšení zrakového vnímání a pozornosti, orientace na papíře, úchop tužky, procvičení oka a ruky.

Jemná motorika: Stavba komína z hracích kostek malými kleštěmi.

Cíl: Rozvoj zručnosti, přesnosti, soustředěnosti a trpělivosti.

Dechové cvičení: Foukání do skleněné kuličky do cíle ve vytvořené spirále z plastelíny.

Cíl: Zaměření na správnost nádechu a výdechu. Průpravné cvičení k řečovým schopnostem.

Oromotorika: Pohádka „Jak si jazýček zařizoval pusinku“ + Cvičení s dřevěnou špátlí. Dáme špátli do úst, špátli skousneme zoubkama a rty držíme u sebe. Na špátli stavíme komín z hracích kostek.

Cíl: Rozvoj sluchové paměti, zlepšení mluvního projevu. Posílení svalů rtů a dalších mimických svalů.

(viz. příloha 52)

Zrakové vnímání + Řečové schopnosti: Pracovní list na podporu zrakového vnímání. Hledání vybraných předmětů v chaotickém obrázku s několika objekty. Povídání nad obrázkem. Oprava dysgramatismů ve větách, správné skloňování slov. Opakování několik slov jdoucích za sebou v rychlém pořadí. („Jak vypadá tvůj pokojíček?“)

Cíl: Zaměření na spontánní vyjádření, sluchové vnímání, vnímání figury a pozadí.

Vnímání času: Řazení dějové posloupnosti – růst žen. + Orientace v řadě.

Cíl: Klademe důraz na správný směr při skládání obrázků, analýzu děje. Procvičení prostorové a časové orientace, předmatematických představ a řečových schopností.

Jemná motorika: Výtvarná činnost. Kresba členů rodiny pastelkami.

Cíl: Uvolnění ruky, rozvoj estetického citění, jemné motoriky, představivosti a kreativity.

Předmatematické představy: Hod hrací kostkou, počítání puntíků na kostce a následné posunutí dítěte na obrázku podle daného počtu – růst chlapce.

Cíl: Orientace na číselné řadě, plnění zadaného úkolu, pochopení zadání úkolu. (viz. příloha 53)

Logopedická báseň: „Cihly a zedníci“ s pohybem prstů a celé ruky.

Cíl: Rozvoj sluchové paměti, řečových schopností. Procvičení hlásky C. Skloubení recitace s pohyby rukou.

(viz. příloha 8)

Sluchová diferenciac: Omalovánka hlásky Ž + báseň na danou hlásku.

Cíl: Popis předmětů na omalovance, určení počáteční hlásky ve slově, poznání většího výskytu dané hlásky v básni. (viz. příloha 6)

Reflexe: Boříkovi se velmi dařilo opisovat slova ve správném směru. Dokázal postavit kleštěmi komín ze všech hracích kostek a poté zbořit komín pomocí dechu. Při dechovém cvičení jsem mu musela slovně poradit, jakým směrem si má stoupnout tak, aby se kulička rozpohybovala a dorazila do domečku. Síla výdechového proudu byla dobrá. Při oromotorickém cvičení mu dělalo největší problém pomalé pohybování a zastavení jazyka tak, aby se nedotýkal zoubků, dásní ani rtů. Zraková pozornost u pracovního listu byla velmi dobrá. Rychle a schopně reagoval na jednotlivé podněty, orientoval se na obrázku. Značně zhoršeno bylo sluchové vnímání při práci s týmž pracovním listem. Hůře se mu dařilo opravit nesprávné skloňování slovesa nežli podstatného jména na konci věty. Zopakoval pouze tři slova za sebou bez obrázku, s obrázkem si pamatoval čtyři.

13. den

datum: 23. 5. 2023

čas: 1 hodina

téma: Rodina

Báseň před grafomotorikou: „Jedna, dva, tři, čtyři, pět“ s pohybem prstů a celé ruky.

Cíl: Báseň pro uvolnění ruky před grafomotorickým cvičením. Rozvoj jemné motoriky, paměti a řeči. Skloubení pohybů ruky s recitací básně. (viz. příloha 4)

Grafomotorika: Dokreslení schodů na pracovním listě. Kresba vertikálních a horizontálních čar.

Cíl: Zaměření na správnost pohybů ruky a správný směr kresby. Uvolnění ruky a zlepšení jemné motoriky.

Dechové cvičení: Foukání do krepového papíru (větrík foukal do závěsu). Práce s vyrobeným materiálem.

Cíl: Postupná gradace nádechu a výdechu, koncentrace na dýchání. (viz. příloha 54)

Oromotorika: Napodobení pohybů jazyka a úst podle logopedických kartiček „Procvičme si jazýček!“.

Cíl: Schopnost správného napodobení mimiky obličeje. Rozcvičení mluvních orgánů.

Řečové schopnosti: Doplnění slov pomocí obrázků. Pojmenování obrázků.

Cíl: Rozvoj komunikačních schopností, sluchové pozornosti a myšlení.

Prostorová orientace: Vymalování míčků v pracovním listě na základě slovního pokynu.

Cíl: Procvičení pojmů prostorové orientace. Zapojení zrakové pozornosti a vnímání pozadí a figury.

Vizuomotorika: Překreslení obrázku domu na čtvercové síti. Spojení správných černých bodů.

Cíl: Vnímání kresby vzoru, rozvoj zrakového vnímání a spojení oka a ruky, prostorová orientace.

Logopedická báseň: „Cihly a zedníci“ s pohybem prstů a celé ruky.

Cíl: Rozvoj sluchové paměti, řečových schopností. Procvičení hlásky C. Skloubení recitace s pohyby rukou. (viz. příloha 8)

Sluchová diferenciac: Omalovánka hlásky R + báseň na danou hlásku.

Cíl: Popis předmětů na omalovávce, určení počáteční hlásky ve slově, poznání většího výskytu dané hlásky v básni. (viz. příloha 6)

Reflexe: Grafomotorické cvičení dokreslení schodiště se Boříkovi méně dařilo odhadnout vzdálenost vertikálních a horizontálních čar. Při kresbě si byl velmi nejistý. Líbilo se mi, že byl nadšený z oromotorického cvičení a dál chtěl procvičovat podle obrázků, na které se dokázal soustředit, aby se daný cvik, co nejvíce přibližoval dané kartičce. Jelikož má Bořík značně oslabenou sluchovou percepci, doplnění slov pomocí obrázku mu dělalo problém. Obrázek dokázal pojmenovat, ale propojení slova s obrázkem mu dělalo obtíže. Na dobré úrovni je rozvinutá prostorová orientace. Překreslení domu na čtvercovou síť bylo složité, úkol vyplnil pouze s dopomocí s příliš pomalým a nejistým tempem.

14. den

datum: 24. 5. 2023

čas: 1 hodina

téma: Květiny

Báseň před grafomotorikou: „Jedna, dva, tři, čtyři, pět“ s pohybem prstů a celé ruky.

Cíl: Báseň pro uvolnění ruky před grafomotorickým cvičením. Rozvoj jemné motoriky, paměti a řeči. Skloubení pohybů ruky s recitací básně. (viz. příloha 4)

Grafomotorika: Kresba ležaté osmičky (kresba vážky).

Cíl: Uvolnění celé ruky, orientace na papíře ve správném směru kresby. Přesnost pohybů ruky.

Dechové cvičení + Předmatematické představy: Přenesení včel brčkem na kytičku podle počtu na kytičce.

Cíl: Počítání a orientace na číselné řadě. Zlepšení práce s dechem a jeho koncentrace.

Dechové cvičení: Pití nektaru (sladké šťávy) pomocí brčka.

Cíl: Vnímání rychlosti a síly nádechu a výdechu. Procvičení svalstva mimiky obličeje. (viz. příloha 55)

Oromotorika + Fonační cvičení: Napodobení pohybů mimiky sluníčka podle obrázku. + Procvičení hlásky C, S, Z. Opakování při výdechu: cccccc (cvrček), sssss (had), zzzzzz (moucha).

Cíl: Protahování všech mimických svalů a jejich zpevnění, zrakové percepcie. (viz. příloha 56)

Sluchové vnímání + Fonační cvičení + Oromotorika: Logopedický příběh „Jarní procházka“ s opakováním citoslovce nebo pohybu úst.

Cíl: Analýza příběhu, rozvoj řečových a komunikačních schopností, spontánní vyjadřování, artikulace.

Hrubá motorika: Stoj na balanční podložce a opakování citoslovce z fonačního cvičení.

Cíl: Udržení rovnováhy těla, schopnost skloubit pohyb s fonačním cvičením. (viz. příloha 56)

Sluchová analýza a syntéza + diferenciac: Výběr slov z řady začínající na hlásku C. Oprava nesmyslného slova ve větě. Příklad: „Kamila nalila polévku do myšky. Uklidil nádobí do micky. Včera mě potrkala kosa. U boudy je velký pec. Na zahradě krásně zpíval koš. Šál byl plný lidí.“

Cíl: Zaměření na správnou výslovnost hlásky C. Naslouchání správné komunikaci a zdokonalení řeči.

Logopedická báseň: „Cihly a zedníci“ s pohybem prstů a celé ruky.

Cíl: Rozvoj sluchové paměti, řečových schopností. Procvičení hlásky C. Skloubení recitace s pohyby rukou. (viz. příloha 8)

Sluchová diferenciac: Omalovánka hlásky Z + báseň na danou hlásku.

Cíl: Popis předmětů na omalovávce, určení počáteční hlásky ve slově, poznání většího výskytu dané hlásky v básni. (viz. příloha 6)

Reflexe: Zpočátku dělala kresba ležaté osmičky problém, především v dodržení správného směru. Po delší době fixace se objevilo pravidelné dodržování správného směru. Bořík se dobře orientuje na číselné ose, při počítání si je jistý, dokáže čísla využít v praxi. Dokázal rychle vypít sladkou šťávu pomocí brčka, dodržel správné našpulení úst při pití. Dokázal správně napodobit všechna artikulační cvičení. Při fonačním cvičení mu dělala velké potíže výslovnost hlásky C. Nutné je neustálé procvičování této hlásky, aby se jisté potíže odstranily.

15. den

datum: 25. 5. 2023

čas: 1 hodina

téma: Květiny

Báseň před grafomotorikou: „Jedna, dva, tři, čtyři, pět“ s pohybem prstů a celé ruky.

Cíl: Báseň pro uvolnění ruky před grafomotorickým cvičením. Rozvoj jemné motoriky, paměti a řeči. Skloubení pohybů ruky s recitací básně. **(viz. příloha 4)**

Grafomotorika: Kresba lístků květiny. Kresba horního oblouku.

Cíl: Uvolnění prstů, zápěstí a ramenního kloubu, fixace špetkového úchopu, uvolněné držení tužky. **(viz. příloha 57)**

Dechové cvičení: Foukání do koule po hladině vody v kelímkové řadě.

Cíl: Vnímání dechové frekvence, práce s dechem, koncentrace na silné i slabé dýchání.

Oromotorika: Napodobení pohybů mluvidel.

Cíl: Zaměření na správnou polohu úst. Procvičení celého artikulačního ústrojí.

Sluchové cvičení + Oromotorika + Fonační cvičení: Logopedická pohádka „Jarní probuzení“ s opakováním citoslovce nebo pohybu úst.

Cíl: Rozvoj sluchové percepce, zdokonalení slovní zásoby a řečových předpokladů.

Řečové schopnosti: Pracovní list na jednotné a množné číslo slov.

Cíl: Cvičení pro zdokonalení mluveného projevu. Zaměření na rozpohybování mluvidel a jejich uvolnění.

Sluchová diferenciac: Poznání odlišnosti podobných slov na hlásku B.

Cíl: Vnímání rozdílů slov a jejich významu, rozvoj sluchového vnímání a myšlení.

Prostorová orientace: Určení směru a polohy včely.

Cíl: Využití směrů prostorové orientace, schopnost orientace na obrázku. Zlepšení vyjadřovacích schopností.

Grafomotorika s písni: Zpěv písně „O hřebíčku zahradnický“ a rytmická kresba horního oblouku.

Cíl: Uvolnění strnulosti celé ruky, rozvoj vnímání tempa a rytmu, rozvoj zrakové pozornosti.

Jemná motorika: Hod včely do otvoru.

Cíl: Zdokonalení zručnosti, citu motoriky, postřehu. Zaměření na přesnost hodu. **(viz. příloha 58)**

Logopedická báseň: „Cihly a zedníci“ s pohybem prstů a celé ruky.

Cíl: Rozvoj sluchové paměti, řečových schopností. Procvičení hlásky C. Skloubení recitace s pohyby rukou. **(viz. příloha 8)**

Sluchová diferenciac: Omalovánka hlásky S + báseň na danou hlásku.

Cíl: Popis předmětů na omalovance, určení počáteční hlásky ve slově, poznání většího výskytu dané hlásky v básni. **(viz. příloha 6)**

Reflexe: Líbila se mi Boříkova aktivita a jeho snažení. U grafomotorického cvičení zvládl dokreslit lístky celé květině. Bohužel jednotlivým lístkům při kresbě chyběla souměrnost a správná orientace na papíře. Při oromotorice dokázal napodobit všechny pohyby úst a jazyka. Jazyk dobře spolupracoval, byl uvolněný, svaly jazyka byly zpevněné. Je schopen rozpoznat jednotné i množné číslo slov. Dobře spolupracoval u této aktivity sluchového vnímání. Také poznání rozdílů jednotlivých slov na hlásku B, dokázal rychle odůvodnit a vysvětlit správný význam.

16. den

datum: 26. 5. 2023

čas: 1 hodina

téma: Maminky

Báseň před grafomotorikou: „Jedna, dva, tři, čtyři, pět“ s pohybem prstů a celé ruky.

Cíl: Báseň pro uvolnění ruky před grafomotorickým cvičením. Rozvoj jemné motoriky, paměti a řeči. Skloubení pohybů ruky s recitací básně. **(viz. příloha 4)**

Grafomotorika: Dokreslení vlasů mamince. Hod papírovou kostkou s grafomotorickými cviky. Kresba vlasů daného grafomotorického cviku kostky. Kresba vrchního i spodního oblouku, vlnovky, horních i dolních smyček, spirály, horizontálních i vertikálních čar, horních i dolních zoubků.

Cíl: Plynulý pohyb celé ruky a tužky, orientace na papíře, uvolněnost ruky. **(viz. příloha 59)**

Mimické cvičení + Oromotorika: Skládání obličeje mamince (očí a úst). Určení emoce. Opakování pohybů.

Cíl: Rozvoj myšlení, napodobování pohybů mimiky obličeje a úst, uvolnění mimických svalů.

Řečové schopnosti: Poznání ženského a mužského rodu a utvoření slov v mužském i ženském rodě.

Cíl: Řečení slova ve správném tvaru, rozvoj slovní zásoby, vyjadřovacích a komunikačních schopností.

Myšlení: Doplnění správné posloupnosti barev maminčiných korálů. Doplnění posloupnosti čtyř barev.

Cíl: Rozvoj myšlení a myšlenkových operací, zdokonalení paměti, zrakové pozornosti a jemné motoriky.

Vyjadřovací schopnosti + Myšlení: Vyhledávání logických dvojic na pracovním listě.

Cíl: Zdokonalení pozornosti a soustředěnosti, zaměření na myšlenkové operace, myšlení a vnímání podnětů zrakem.

Paměť + Řečové schopnosti: Logopedické pexeso (online – logopediepraha.cz)

Cíl: Schopnost uchování obrázku v paměti, zlepšení myšlení a zrakové pozornosti. Zaměření na správnou výslovnost jednotlivých hlásek a slov.

Jemná motorika: Kresba maminky pastelkami.

Cíl: Rozvoj představivosti, kreativity, uvolněnost celé ruky, správný úchop pastelek. **(viz. příloha 60)**

Logopedická báseň: „Cihly a zedníci“ s pohybem prstů a celé ruky.

Cíl: Rozvoj sluchové paměti, řečových schopností. Procvičení hlásky C. Skloubení recitace s pohyby rukou. **(viz. příloha 8)**

Sluchová diferenciac: Omalovánka hlásky C + báseň na danou hlásku.

Cíl: Popis předmětů na omalovance, určení počáteční hlásky ve slově, poznání většího výskytu dané hlásky v básni. **(viz. příloha 6)**

Reflexe: Největší problém při grafomotorickém cvičení nastal při kresbě spirály a smyček. Při kresbě jednotlivých cviků si obrázek maminky vždy nasměroval tak, aby se mu kreslilo nejpohodlněji. Dokázal určit každou emoci a napodobit pohyby mimiky obličeje i úst. Určení mužského a ženského rodu nebylo pro Boříka úplně jednoduchou aktivitou. Největší překážkou bylo utvoření jednoduché věty s využitím daného slovesa. Vyhledá logické dvojice, doplní obrázkovou posloupnost. Kresba postavy maminky má detaily a adekvátní proporce těla.

Závěr, metodická doporučení:

Bořík pracoval po celou dobu logopedické prevence s jistým nasazením. Pracoval intenzivně, při činnostech byl aktivní, především jeho řečové schopnosti byly naplno využity. Bořík byl snaživý a zajímal se, což je známkou připravenosti školní zralosti. Při nezdaru se snažil být pozitivní, ale bylo potřeba stále motivace. Narušena byla především pozornost, která byla odkloněná příběhy a různými zážitky dítěte z domova. Vždy jsem se snažila jej opět nalákat zpět na danou aktivitu a jeho pozornost vrátit zpět, aby daná činnost mohla být dokončena. Další oslabenou oblastí bylo zrakové i sluchové vnímání a grafomotorika. Problém dělala především práce zaměřená na vizuomotoriku obrázků a cvičení na zkříženou laterální. Doporučuji neustále procvičovat reprodukci rytmu, diferenciaci hlásek, hledání počátečních i koncových hlásek, zaznamenání délky slabik, tvoření antonym, homonym, opakování slov a opravování dysgramatismů ve větě. Při grafomotorice trvat na cvičeních na uvolnění strnulosti ruky. Procvičovat kresbu spirály a horních i dolních smyček. Při narušené oblasti řeči došlo k viditelnému pokroku. Po celou dobu logopedie jsem byla v kontaktu s logopedickou preventistkou. Po závěrečné konzultaci i ona poukázala na dané pokroky v oblasti výslovnosti ostrých sykavek S, Z i tupých sykavek Č, Š, Ž a výslovnosti hlásky R, Ř. Velký progres nastal u všech již dříve špatně vyslovujících hlásek, avšak nenastal u výslovnosti hlásky C. Bořík ví, jaké správné postavení mluvidel má být u výslovnosti hlásky C, i když jazyk stále ujíždí směrem nahoru. Proto dle mého názoru usuzuji, že již pravidelná práce s logopedickým preventistou by mu mohla napomoci k úplnému odbourání těchto řečových nedostatků. Procvičování všech hlásek bylo cvičeno formou oromotorických, fonačních a dechových cvičení a cvičení zaměřené na řečové schopnosti. Pevně věřím, že s nástupem do prvního ročníku základní školy jeho problémy s výslovností úplně vymizí.

Příloha 1

Pracovní list číslo 22: Velikonoční kraslice (grafomotorika)

(obdobení kraslic dekorativním vzorem)

Období: vytečkovaný vzor a pokračuj v řádce

Příloha 2

BÁSEŇ PRO UVOLNĚNÍ RUKY PŘED GRAFOMOTORICKÝM CVIČENÍM

Jedna, dva, tři, čtyři, pět,
rozcvičíme prsty hned.
Zatočíme, zamáváme.

A prsty se hádaly,
jakou práci dělaly.
Palec ten je silný,
ukazováček pilný,
prostředníček nejdelší,
prsteníček nejhezčí,
a malíček nejmenší.

Vytřepeme prsty hned,
aby mohly ťukat teď.

Příloha 5

I. LOGOPEDICKE BÁSNÍČKY

Abeceda s básničkami Ondřeje Sekory

Amaňka papala papáničko,
pokapala kanapíčko.

Běžela betuška v brečkotu,
byla boosa bez boota.

Cáčorňa capala cestičkou,
pocákala ji celičkou.

Dudák dudal dům od domu,
darů dosti si dones domů.

Elen se vesele veze s jelenem
přes celé meze.

Ferda fouká fujaru,
Fanka frčí na faru.

Navyňka nám něco nese,
nezapomněla nic v lese.

Olga volala kosa,
toulá se okolo polobosa.

Pepík pořádl pletl
Popokatepeltl.

Quido, ty jsi ve kmitě,
kde je Quides, prosim tě?

Riša roztrhal si svetr,
má tam díru jako metr.

Sviště sice sviště visel,
zasvištěl,
sviště slyšel sysel.

Tetička se tetel,
teplé téé má v posteli.

Gala galoše je z gumy,
golman góly chytat umi.

Huhňá hodně huhně,
že hyl hnoji uhne.

Ibisi bílí kvíli,
nad Nílem hrali chvili.

Jarka jarda jirnice,
jen jí drže jisté více.

Kukačka kuká své kukání,
Kvočna zas kvoká
v kukání.

Lelek se lekl Leška,
mléko přelila seška.

Má milá mámo
namažte másle

Příloha 7

A

E

I

O

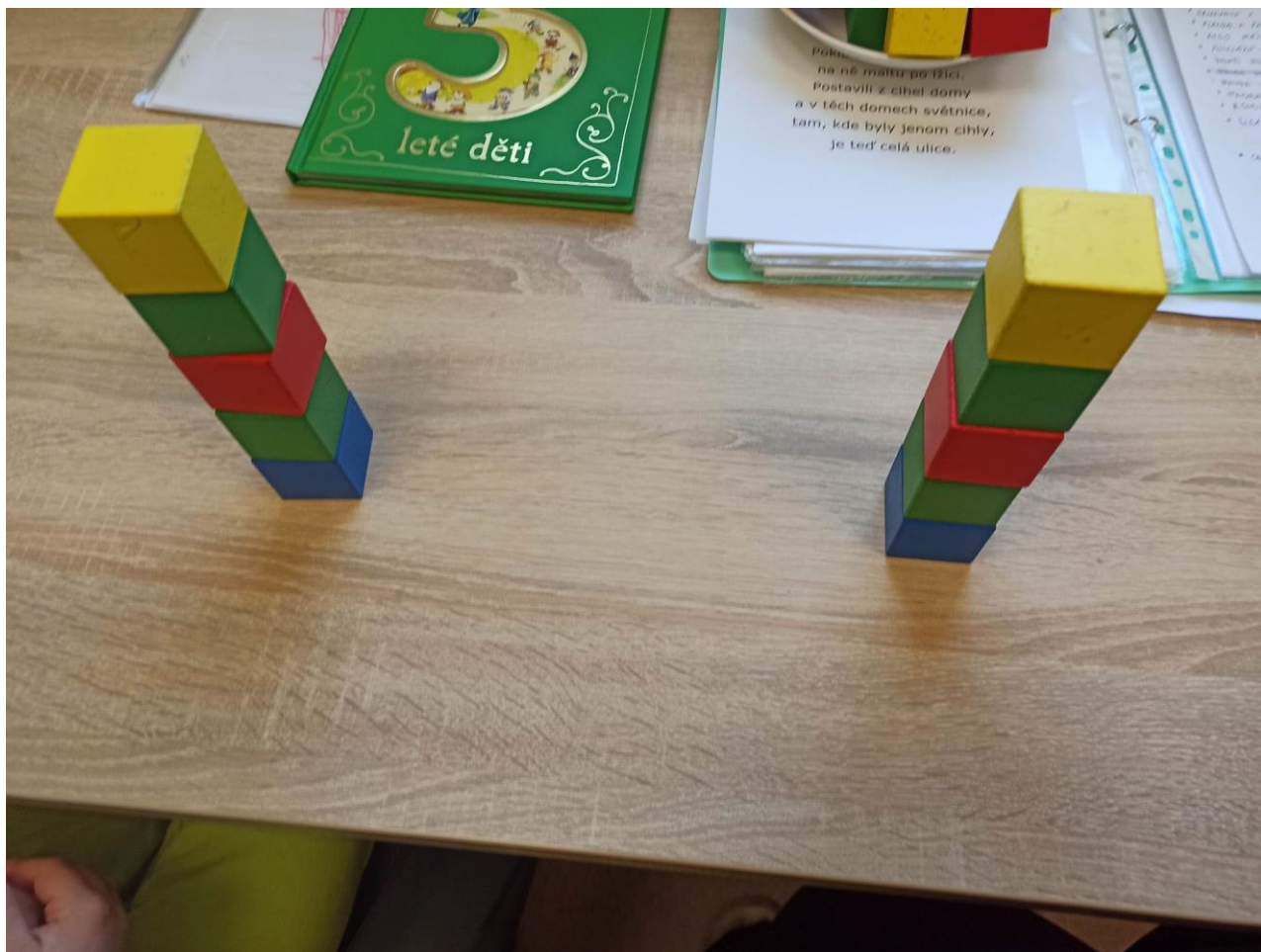
U

LOGOPEDICKÉ ŘÍKADLO K PROCVIČENÍ HLÁSKY "C"

Cihly a zedníci

Na ulici byly cihly,
u těch cihel zedníci.
Pokládali cihlu k cihle,
na ně maltu po lžíci.
Postavili z cihel domy
a v těch domech světnice,
tam, kde byly jenom cihly,
je teď celá ulice.

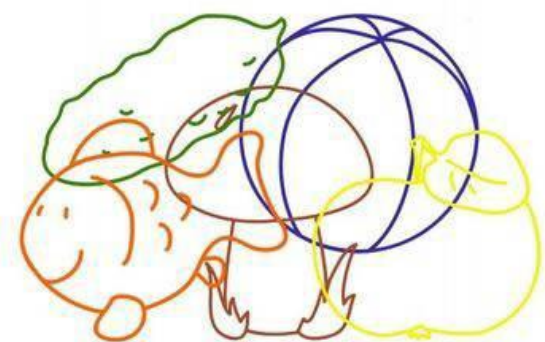
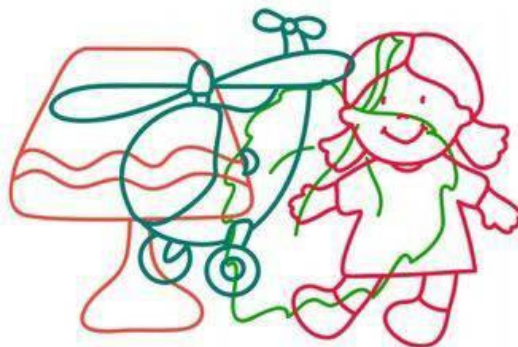
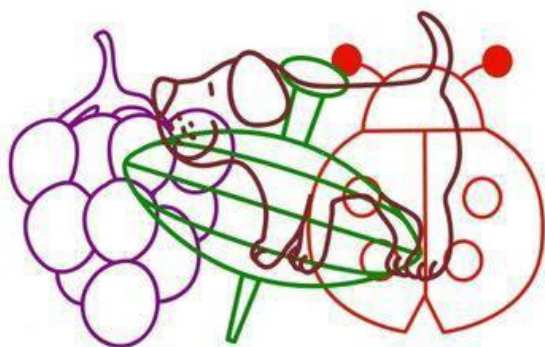
Příloha 9

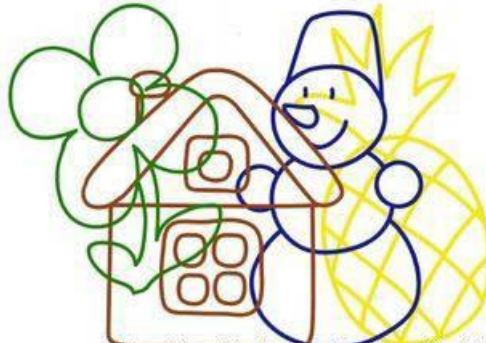
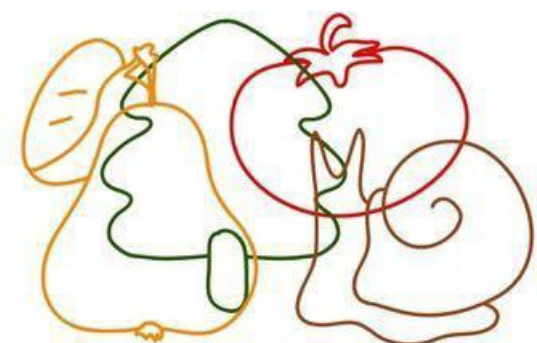
Příloha 10

Příloha 11

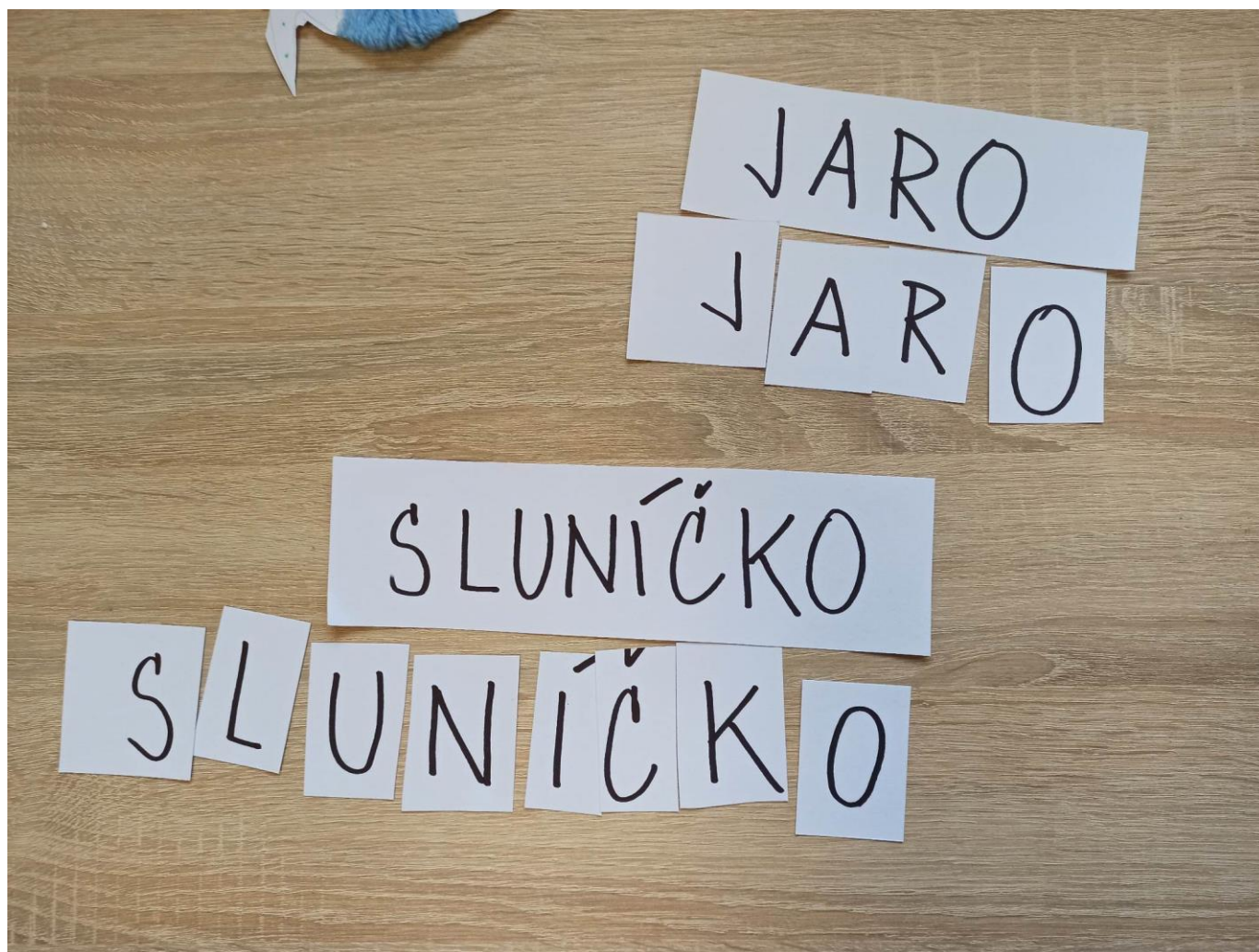

<https://www.liveinternet.ru/users/ksu11111/>

<https://www.liveinternet.ru/users/ksu11111/>

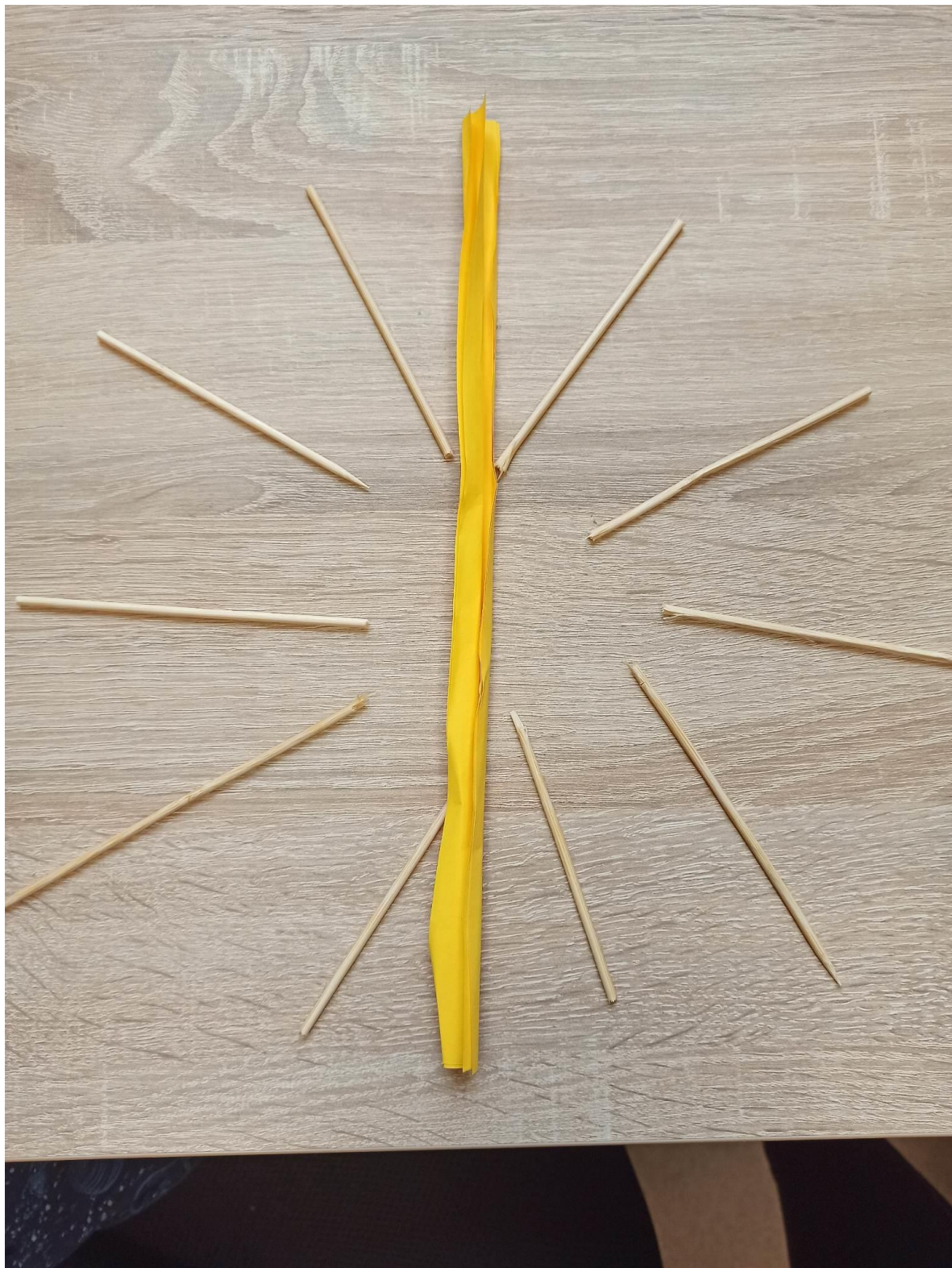
Příloha 14

Příloha 15

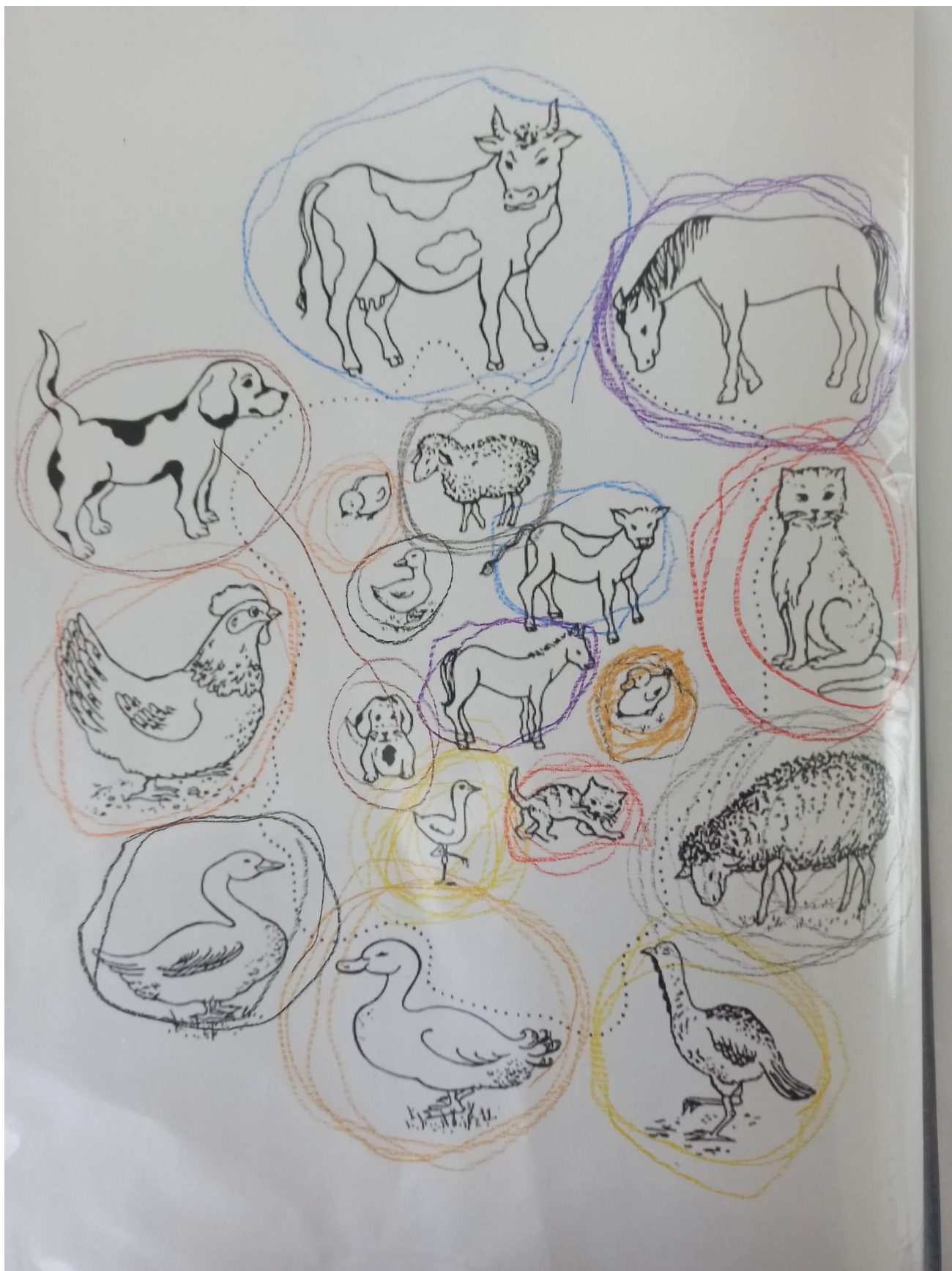

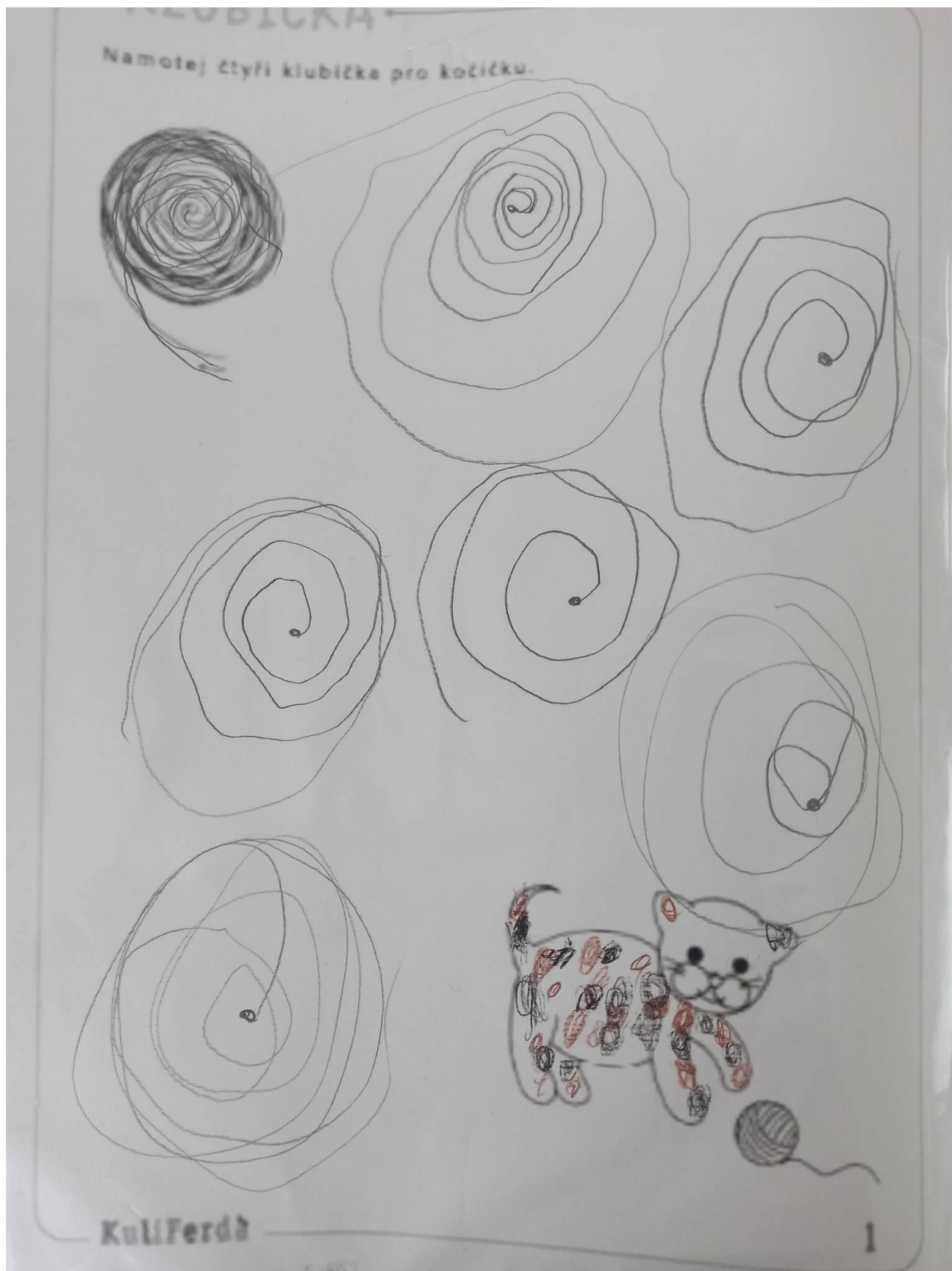
Příloha 16

Příloha 17

Na dvorku

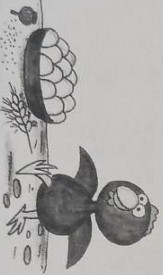
Víte, kdo tak nahlas štěká,
kdo zloděje v noci leká,
kdo uhlídá nám i ves?
Ano správně, je to

Vídi myšku, hned ji chytí,
očima si přitom svítí,
každý kluk i holčička
ví, že je to

Obilí i zrnko máku
hned si vezme do zobáku.
Zato snáší vajíčka.
Kdopak je to?

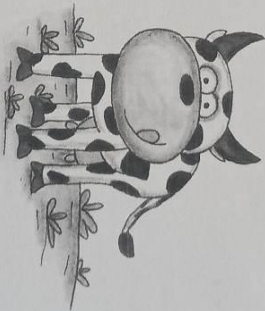

kočička slepička ovečka

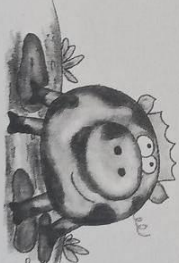

Bílý kožík chumďelatý,
na krku má zvonec zlatý,
Z nebe nebo z kopečka
přiběhla k nám

Trávu mění na mlíčko,
k tomu bučí malíčko.
Poznali jste? Slávai!
je to totiž

Je to zvíře chrochtavé,
neustále špinavé.
Navíc není králem v krásce!
Poznali jste? Je to

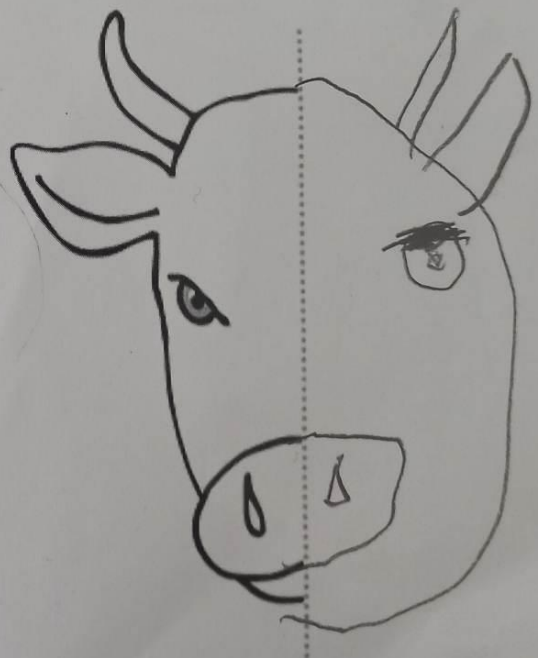
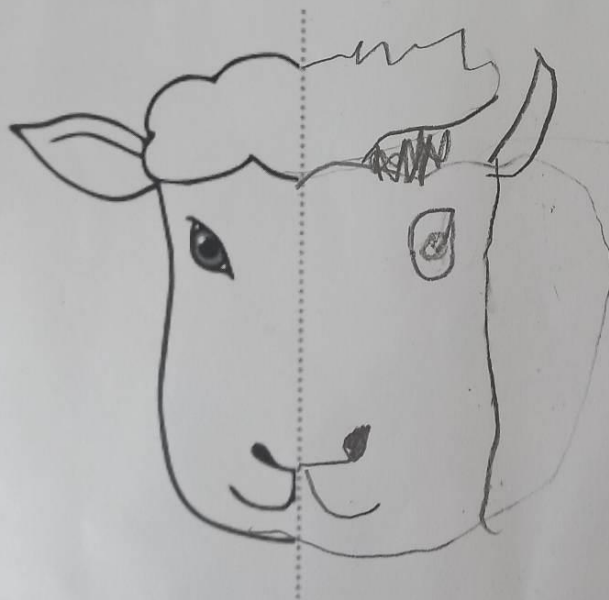
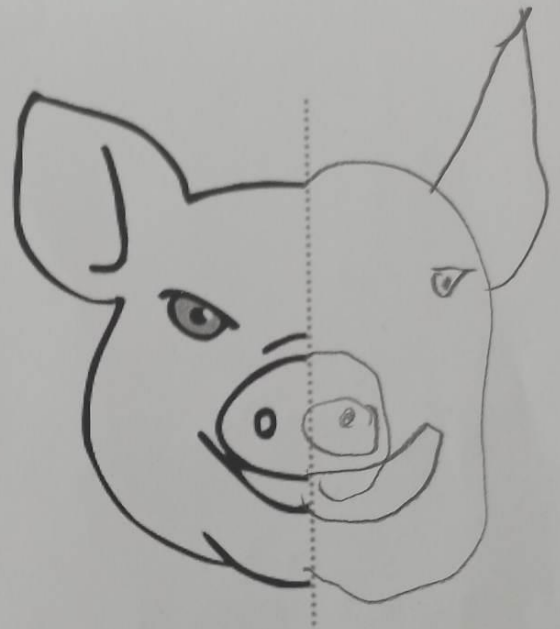
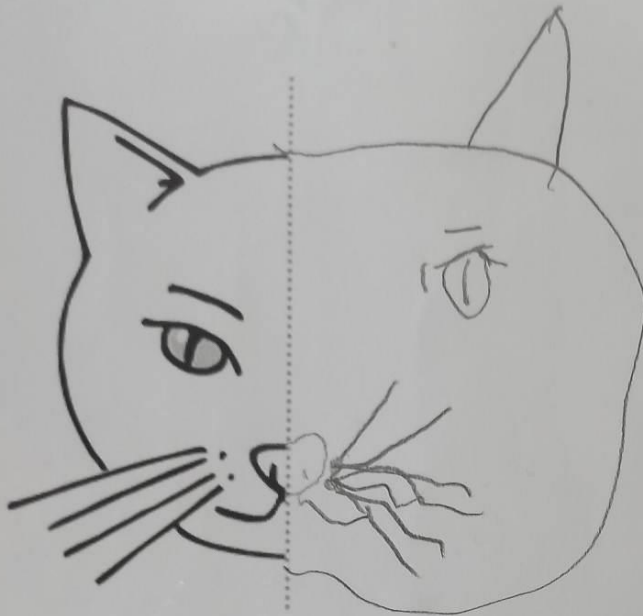

kráva prasce pes

Příloha 22

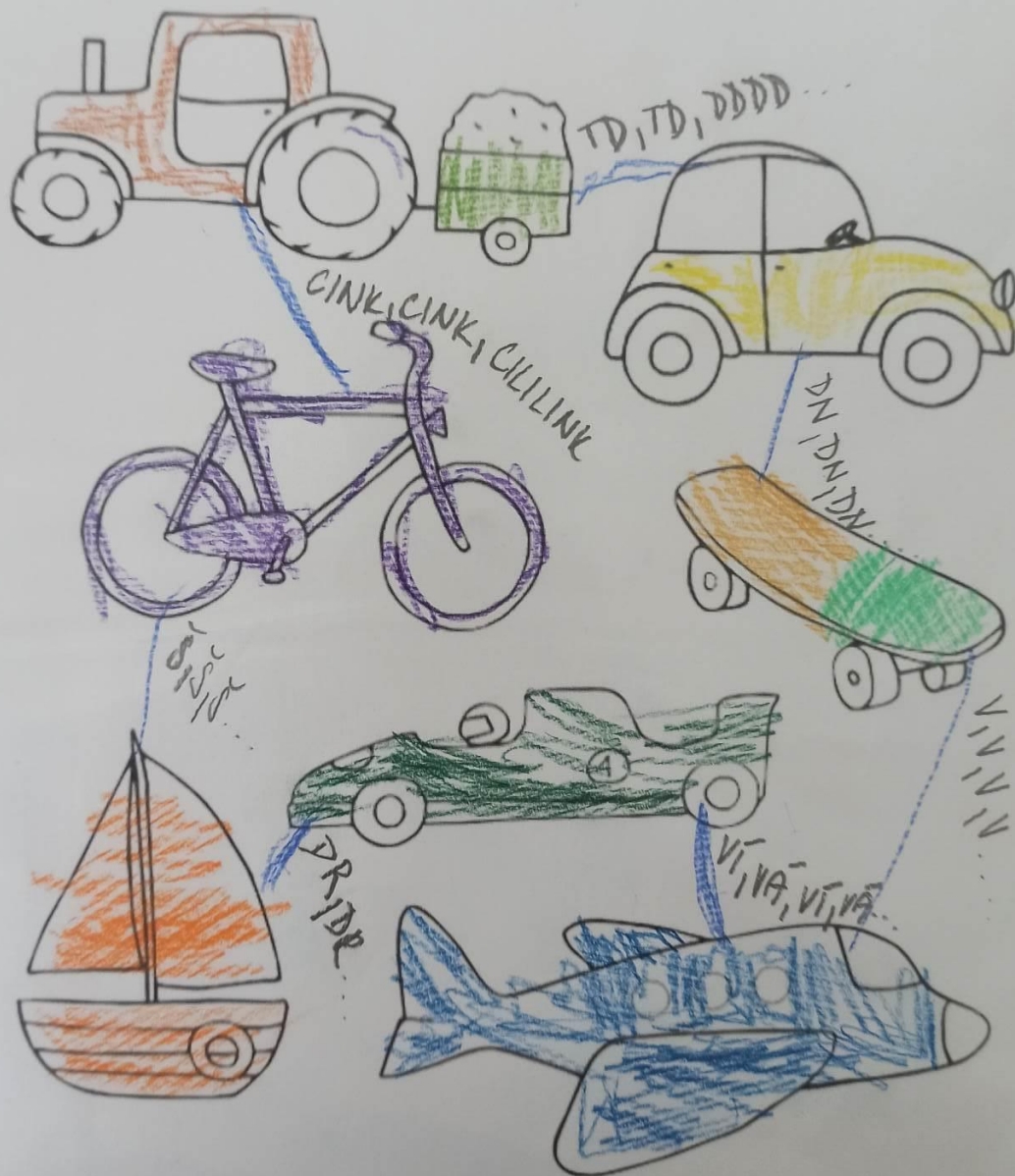

DOKRESLI PRAVOU PŮLKU HLAVY ČTYŘ DOMÁČÍCH ZVÍŘAT. POZNÁŠ, KTERÁ ZVÍŘATA TO JSOU?
NAKONEC CELÉ OBRÁZKY VYBARVI.

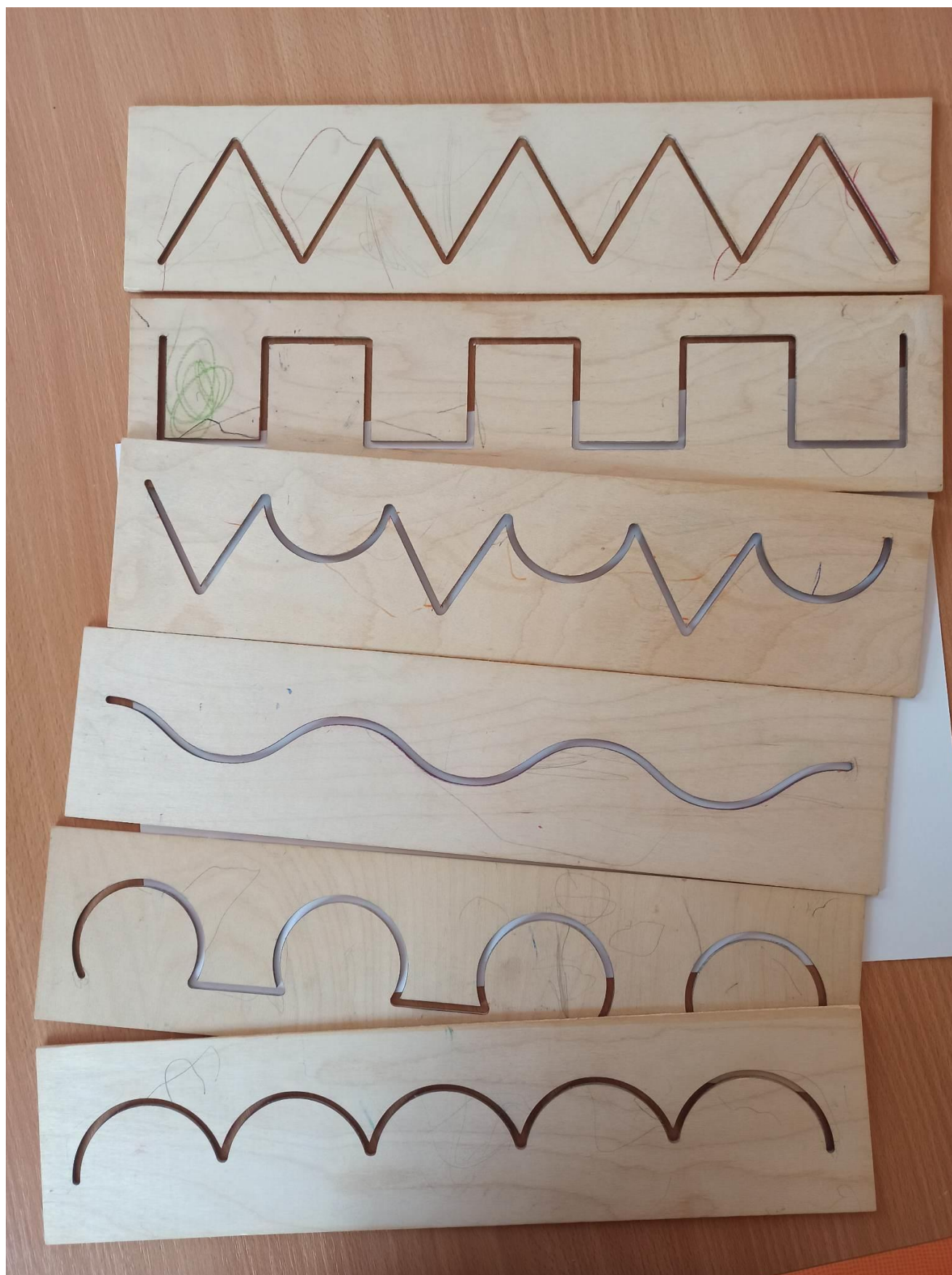
Nápady pro Aničku

NAJDI A VYBARVI TŘI DOPRAVNÍ PROSTŘEDKY, KTERÉ NEPOTŘEBUJÍ KE SVĚMU POKYBU PALIVO (JAKO JE BENZÍN
ČI NAFTA), A NEŠPÍNÍ VZDUCH ŽADNÝM KOUŘEM.

Nápady pro Aničku

Kromě toho může sloužit i jako příklad formového půdorysu *a-b-c*

- Celou etudu vede vyučující s dětmi jako *hru na zrcadlo*. V část *zvukomalebne* prodlužuje všechny sykavky k procvičení dechu, v *lu b* napodobuje podle rytmizace slov *jízdu mašinky* pohybem paží.

Motivace:

- *Na hradeckém nádraží, vzadu za nástupištěm, stojí po celé roky pa mašinka. Už dosloužila. Ale dnes ji prý nechají ještě jednou se projít. Dokáže to? Roztočí kola? A vystačí vůbec s dechem? Trochu s obavami si říká: Dojedu pozdě, či včas?*

O MAŠINCE

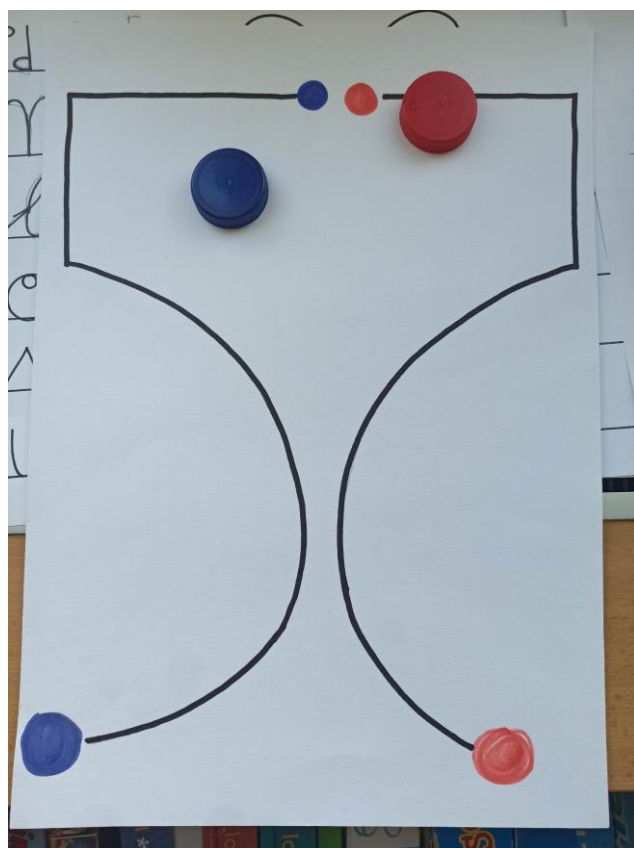
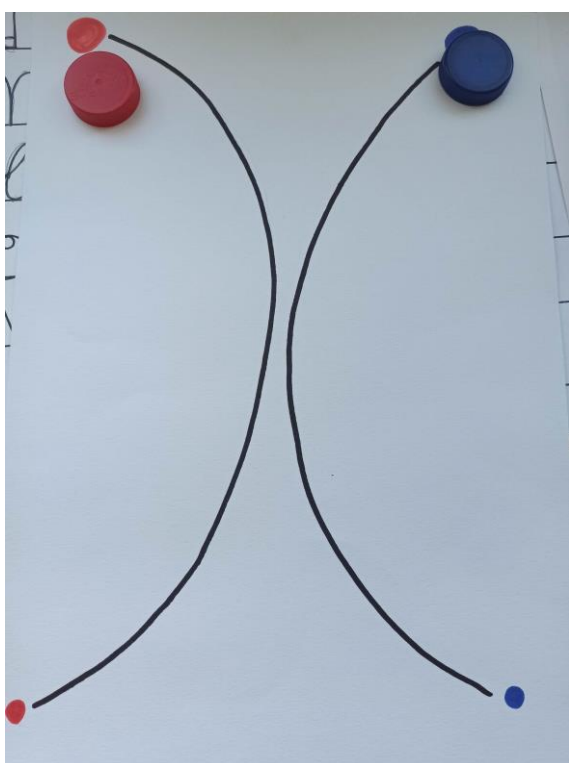
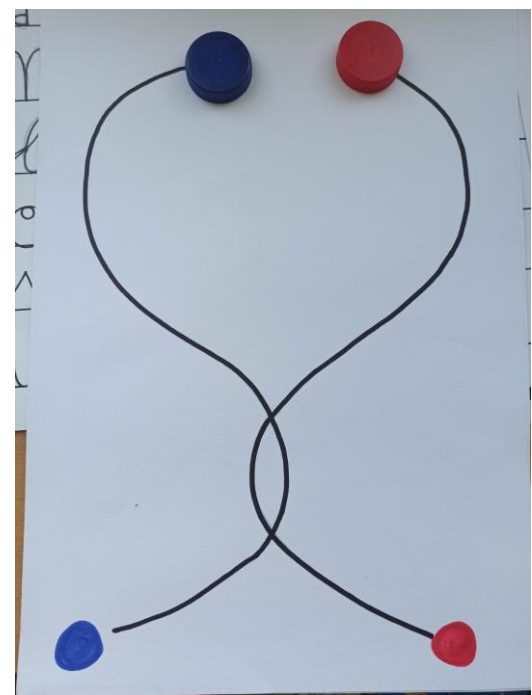
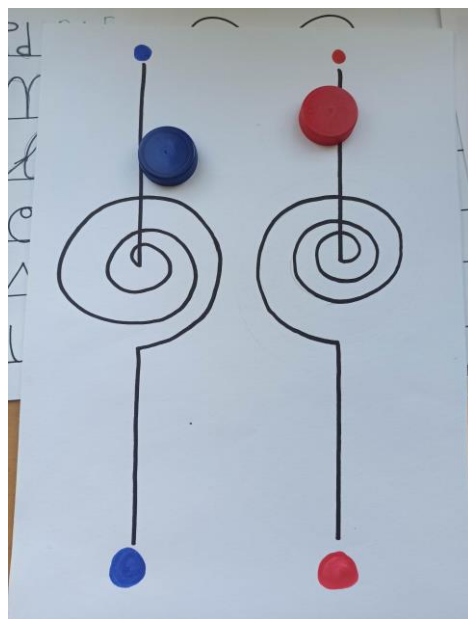
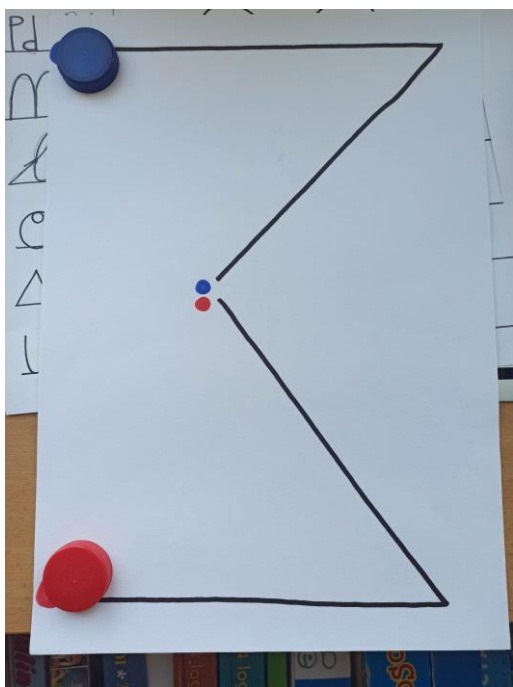
Pozdě, čči ffččasss? Pozdě, čči ffččasss?

*Za-sy-čím, po-fi-čím, za-sy-čím, po-fi-čím,
po-šu-paj-dím, po-šu-paj-dím, po-šu-paj-dím, po-šu-paj-dím,
už se sy-pu, už se sy-pu, už se sy-pu, už se sy-pu,
to to je-de, to to je-de, to to je-de, to to je-de.*

Pozdě, čči ffččasss? Pozdě, čči ffččasss?

Příloha 28

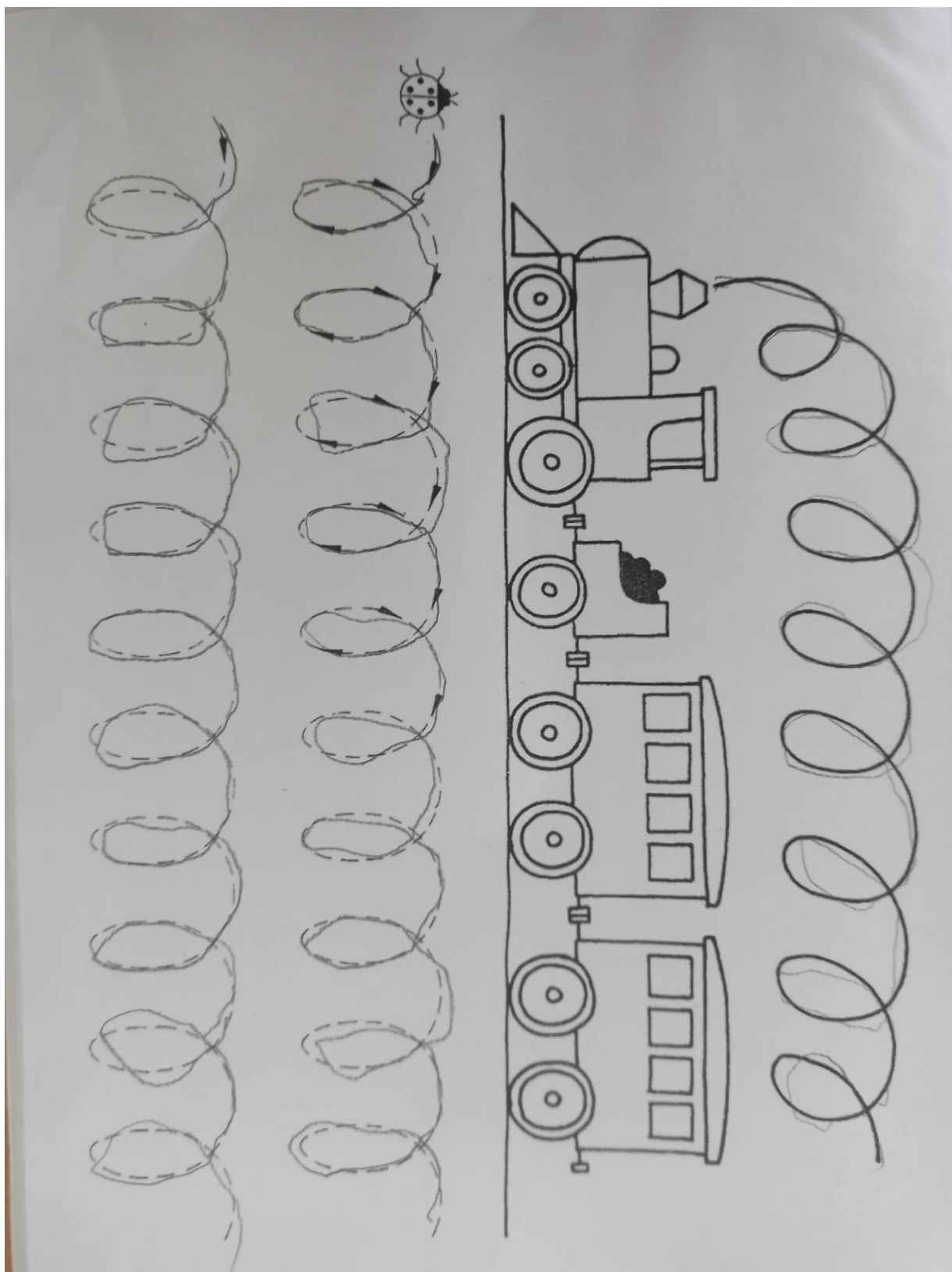

NA NÁDRAŽÍ

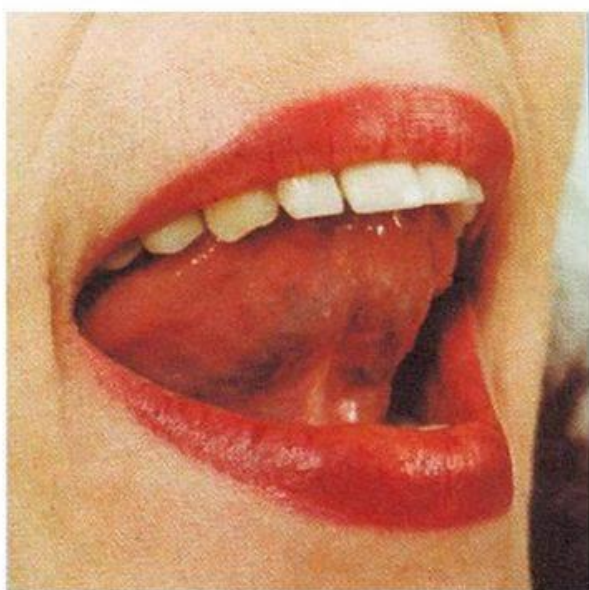
Na nádraží přijel vlak a zahoukal (**hůůů**). Dveře vlaku se otevřely (**otevřeme pusu do písmene O**) a lidé vystupovali z vlaku. (**vystrčíme jazyk z pusy**). Pan vypravčí se rozhlížel na všechny strany (**jazyk dáme do levého, pravého koutku**). Pan strojvůdce se dívá z kabiny vlaku (**kulíme oči - oční mimika**). Do vlaku nastupují další cestující po schůdkách (**jazyk vysuneme nahoru směrem k nosu**). Posadí se v kupé (**jazyk položíme do důlku za spodní zuby**). Přichází pan průvodčí a cvaká jízdenky (**skousneme**). Pan výpravčí zvedne plácačku (**jazyk opět k nosu**). Vlak zahouká (**hůůů**) a rozjede se. Honzík sedí ve vlaku s maminkou. Maminka dá Honzíkovi lízátko. Honzík líže (**vysuneme jazyk z pusy a pohybujeme s ním zespoda nahoru-jako když olizujeme lízátko**). Koukají spolu z okna na míhající se krajinu. Všichni cestující se usmívají (**široce se usmějeme**).

Příloha 30

Co dělají děti?

BAC

HOUPY

BUM

BAF

TU TU

HOP

FÍ

JÉ

JÚ

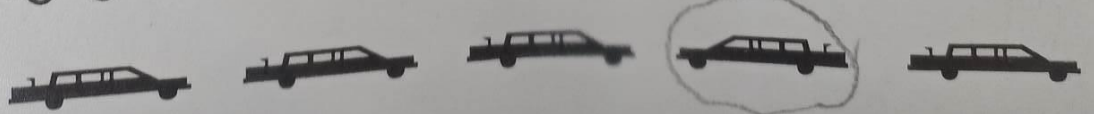
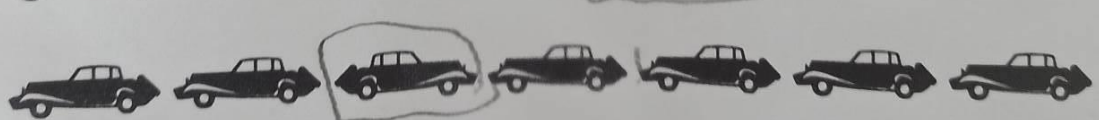
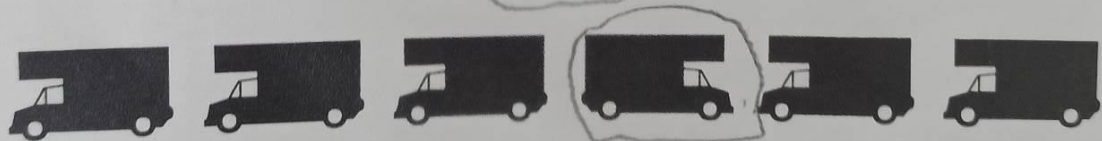
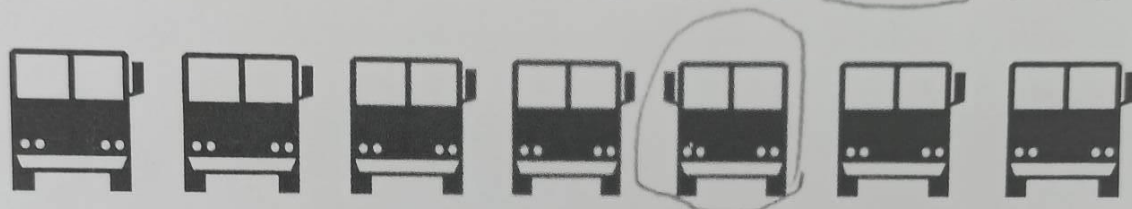
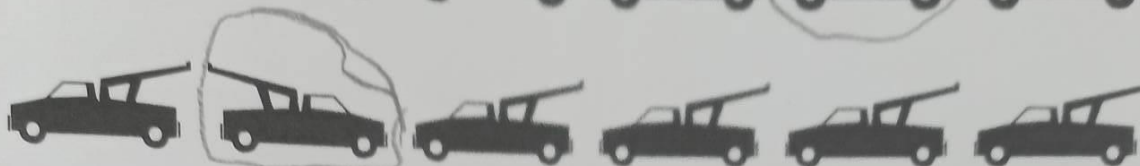
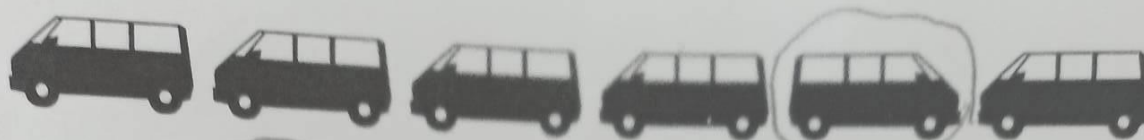

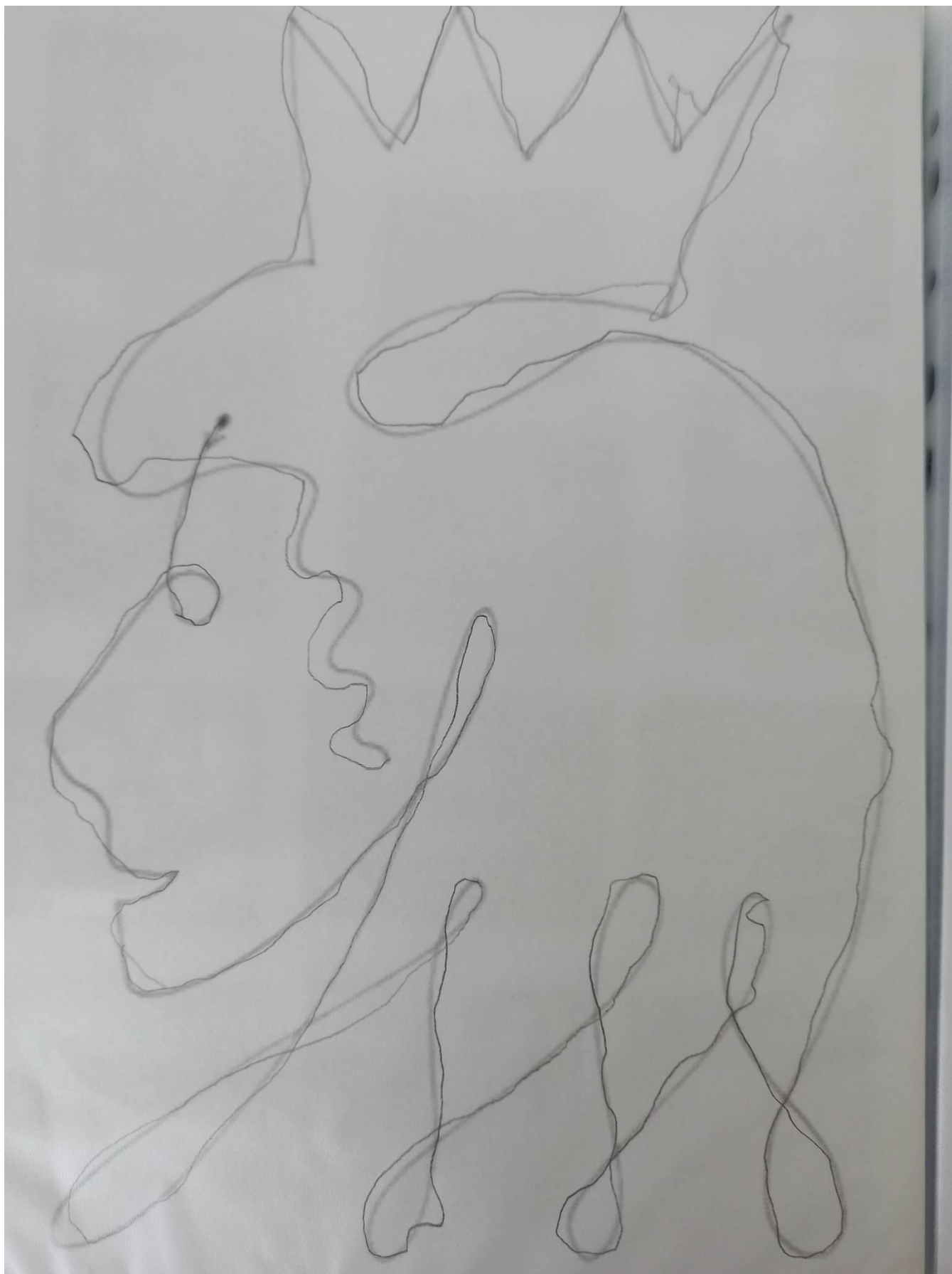
KOP

KUK

Označ v řadě jiný obrázek.

ŠKOLNÍ ZAKLÍNADLO

ABRAKA DABRAKA

*Abraka dabraka, čáry máry,
kolesa od lesa brundibáry,
člobrdo natvrdo, trnky brnk,
kocour je v rošti, vrabec frnk.*

*Kambala papala, čimboraso,
slanina z komína, jáhly, maso,
mudr a judr z říše plyše:
Ať se mi úkol sám píše!*

.....
Josef Kainar

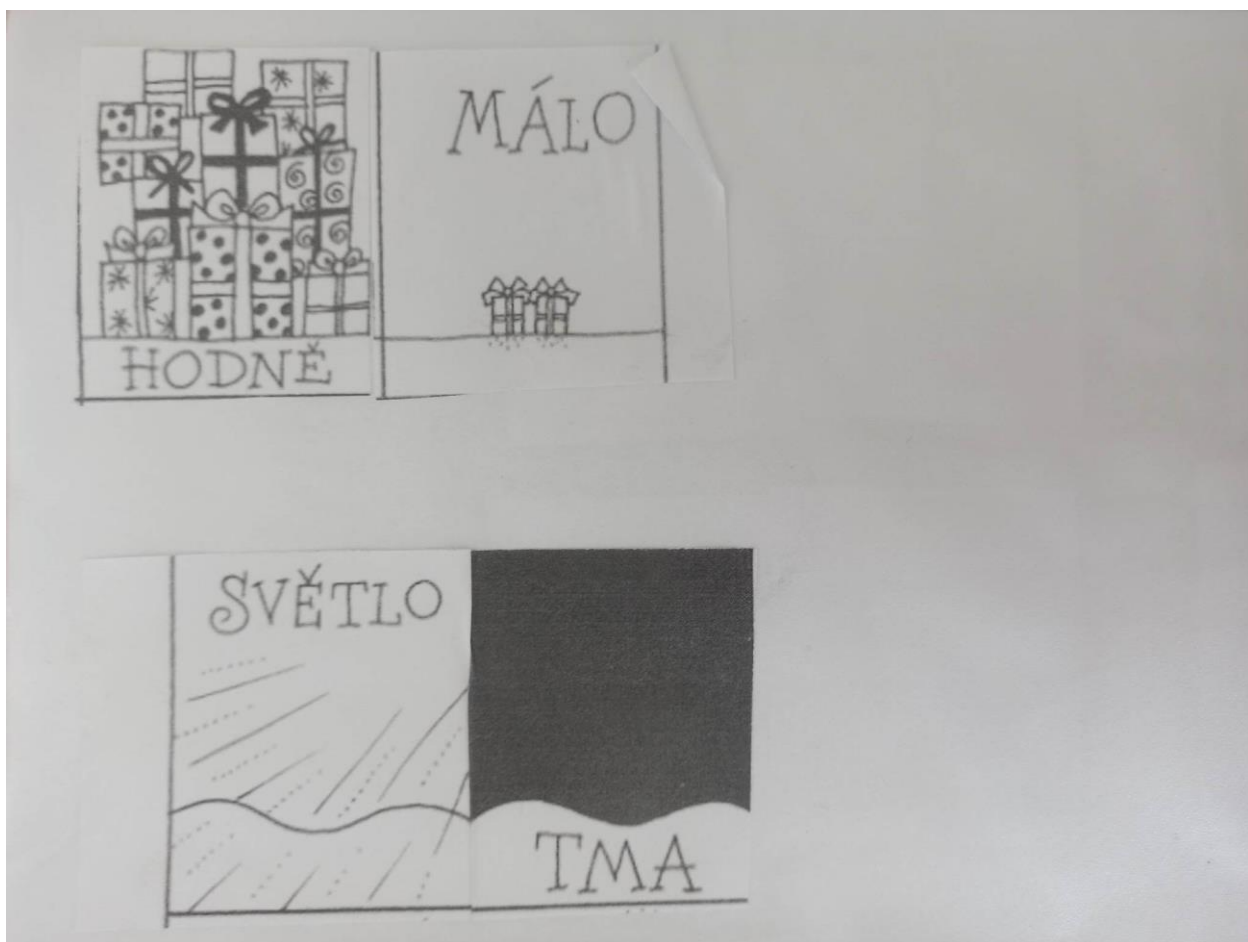
Artikulační cvičení

pohádka O princezně a drakovi

SPC Vyškov, Helena Kolbábková

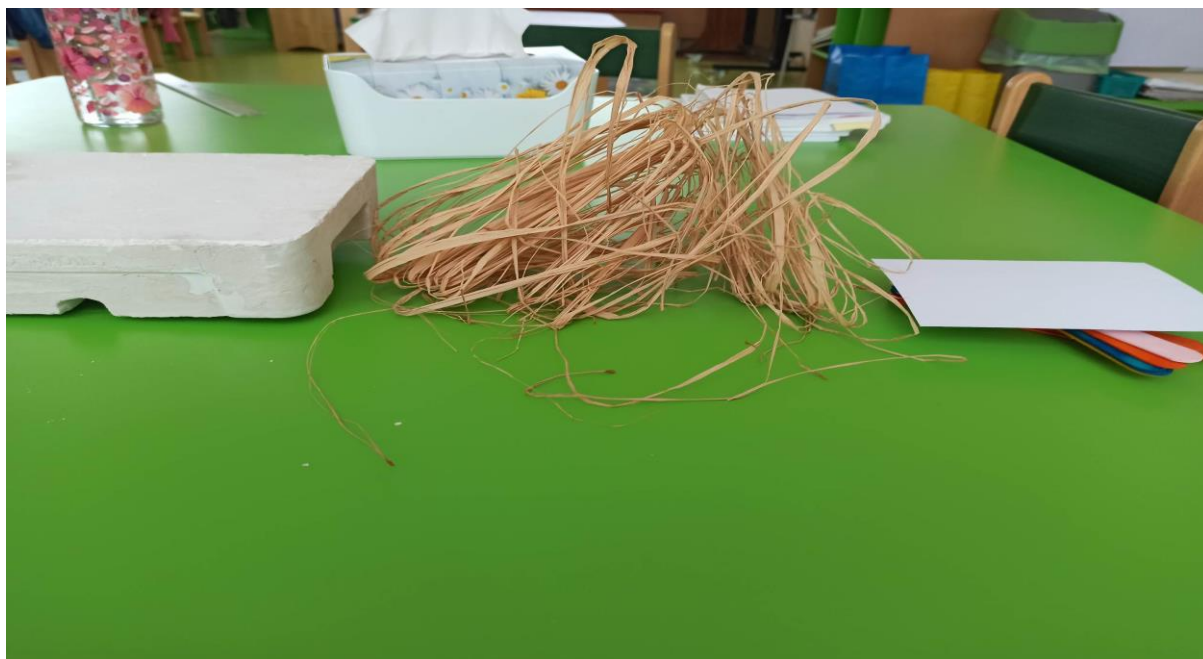
Za horami, dolinami malý hrádek stál, bydlela v něm princeznička a král kraloval.	Ilustrační obrázek
Slunce denně putovalo od východu k západu a zvědavě dívalo se oknem do hradu.	ústa otevřená, jazyk se pohybuje po horním rtu zprava doleva a zpět
Na hlavní věži pestrá vlajka vlála a někdy se ve větru lehce třepotala.	ústa otevřená, horizontální pohyb jazyka – levého koutku do pravého koutku a zpět
Aby se do hradu dostal i host, každý den spouštěli padací most.	ústa otevřená, pohyb jazyka od nosu k bradě
Když pak večer všichni spali a spal i pan král, tak strážný tu hradní bránu zase zavíral.	ústa otevřená, pohyb jazyka – od brady k nosu
Jednou takhle zrána, přišla k hradu návštěva	Protáhnout se, zívnout prostředníček a ukazováček pravé ruky „chodí“ po levé dlani
- zcela nevídaná.	otáčení dlaněmi
„Ano, děti, je to tak, objevil se velký drak.“	ústa dokořán - jazyk leží v v dutině ústní
Oheň šlehal z jeho velké huby, na princeznu brousil drak svoje ostré zuby.	rychlé vysouvání jazyka z úst Špičkou jazyka přejíždíme horní a dolní zuby
Drak obcházel zahradu, nevěděl, jak do hradu.	Ústa otevřená, jazyk se pohybuje po dolním rtu zprava doleva a zpět
Dvořané se draka báli, v hrádku strachy pobíhali.	ústa zavřená, špička jazyka dělá v tvářích bouličky střídavě na obou stranách
Sluníčko se také bálo, za mraky se schovávalo.	ústa zavřená, jazyk se pohybuje pohorních zubech zleva doprava a zpět
Král se tvářil ustaraně: „Nachystáme všechny zbraně!	Hlavu dát do dlaní, kroutit hlavou Tlesknutí
Musíme se vzhopit, Vezmem na něj kopí!“	Jazyk vysuneme rovně ze zavřených úst.
Jak to zlý drak uviděl, hned od hrádku utéct chtěl.	Udělat z palců a ukazováčků „brýle“ prostředníček a ukazováček pravé ruky „chodí“ po levé dlani
Obletěl hrádek dokola kolem	Jazyk olizuje horní a dolní ret (krouživý pohyb)
a brzy zmizel za velkým polem.	Sevřeme ústa tak ,aby nebyly vidět rty
Slunce zase putovalo od východu k západu	ústa otevřená, jazyk se pohybuje po horním rtu zprava doleva a zpět
a paprskem zamávalo princezniče do hradů.	Vertikální pohyb jazyka k dolnímu a hornímu rtu.
Tak a končím pohádku o princezně na hrádku.	Zazvonění na zvonek

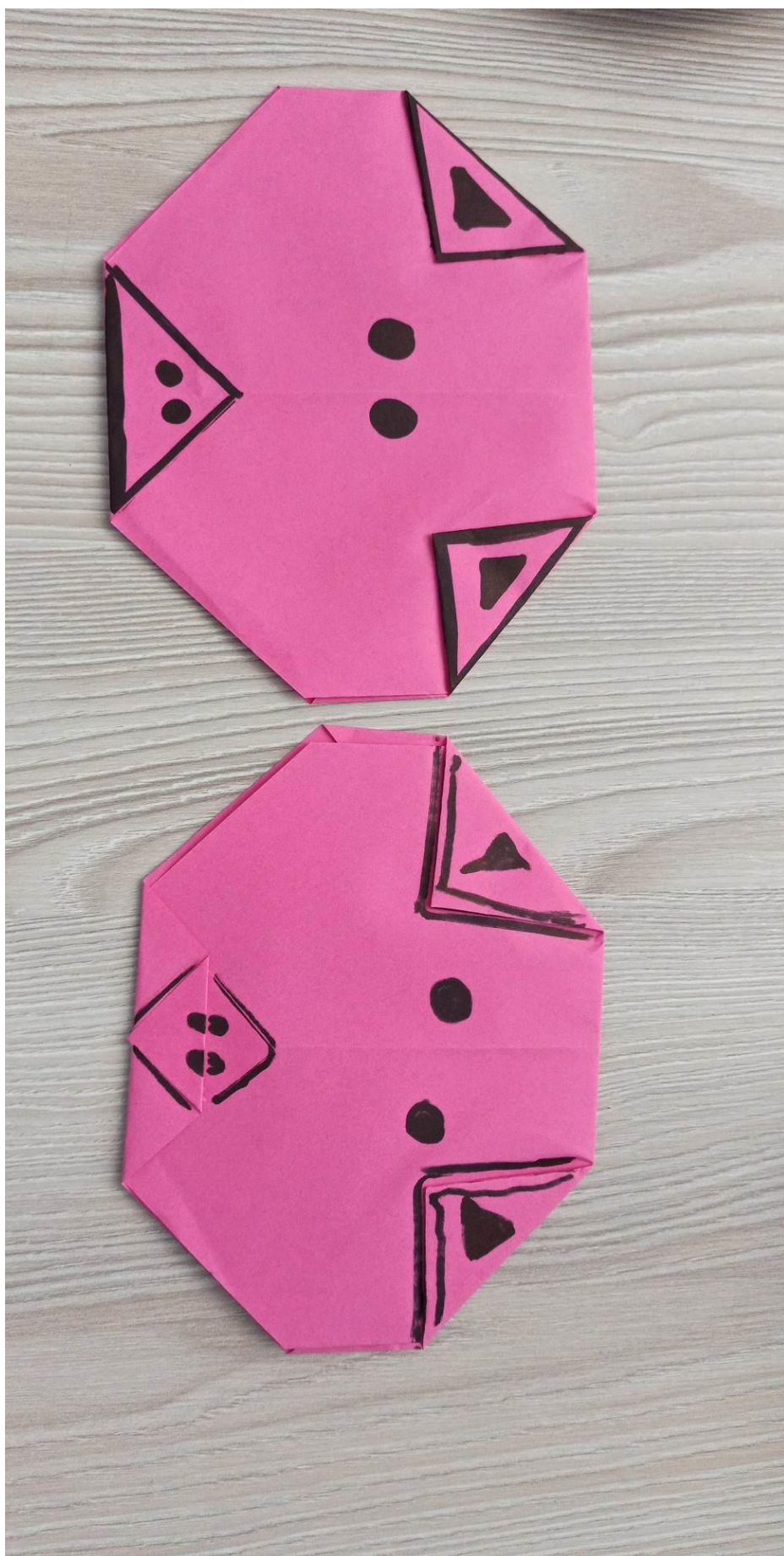
SPC Vyškov, Helena Kolbábková

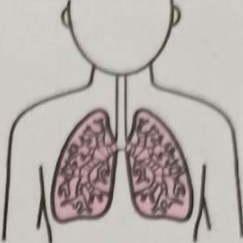
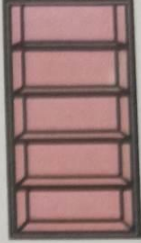

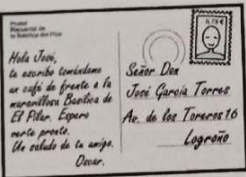
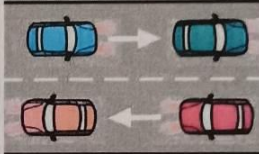

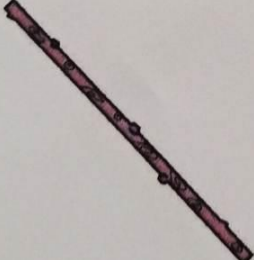

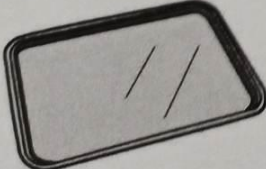

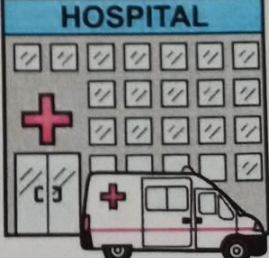

Příloha 41

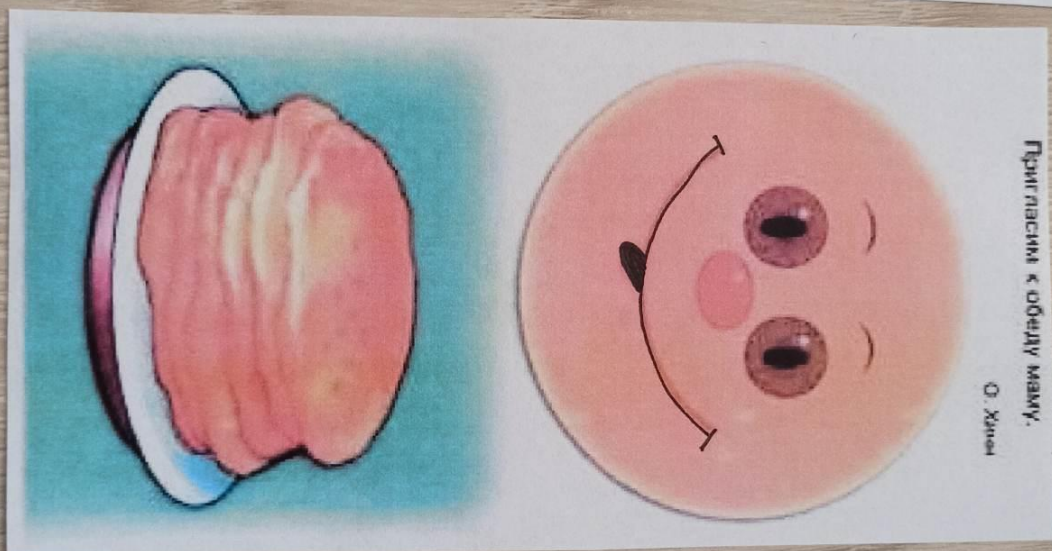
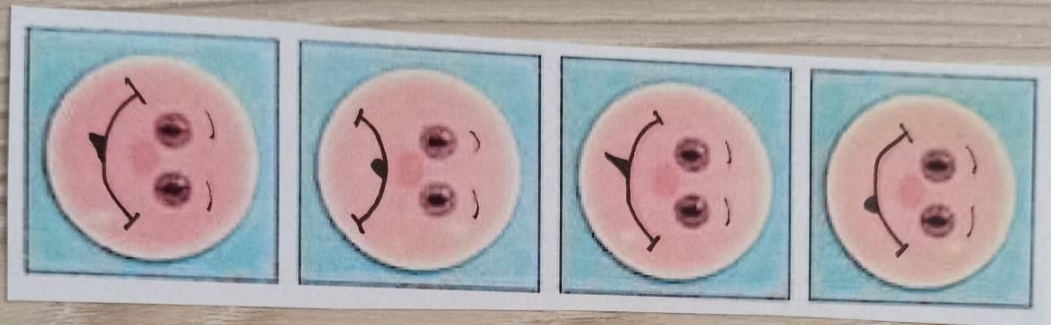
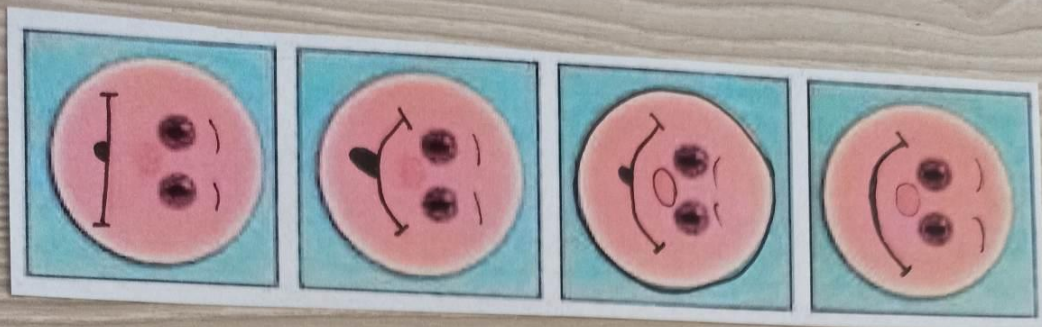

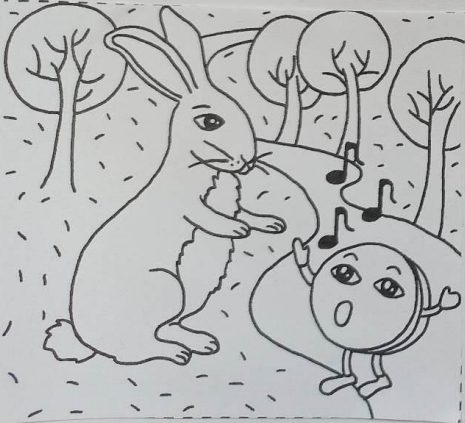
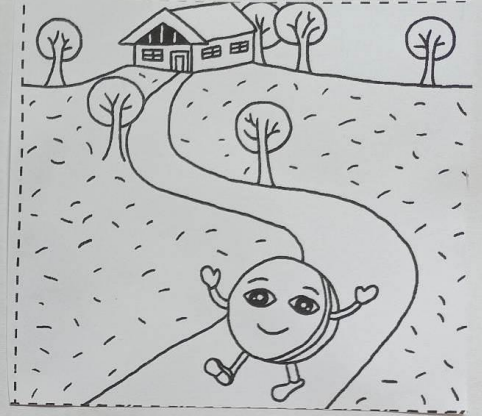
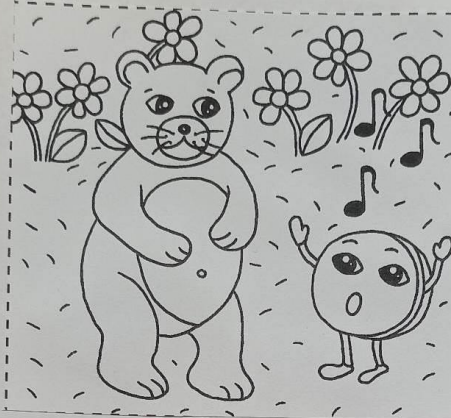

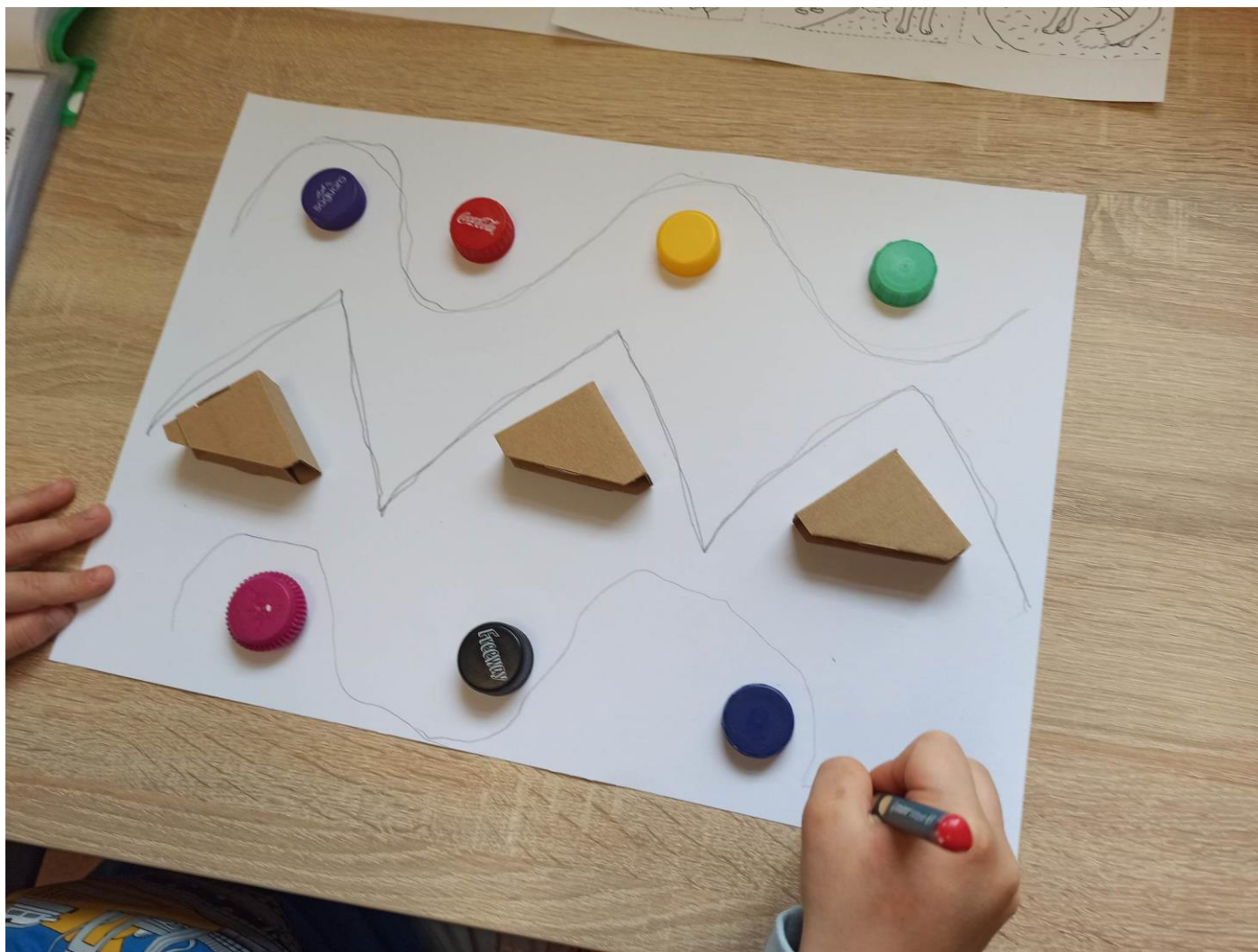
C ve slabice

 <p>CHOBOTNICE</p>	 <p>LEDNICE</p>	 <p>PLÍCE</p>	 <p>POLICE</p>
 <p>POLICIE</p>	 <p>POPELNICE</p>	 <p>VÁNICE</p>	 <p>CHLAPCI</p>
 <p>PLACHETNICE</p>	 <p>POHLEDNICE</p>	 <p>DÁLNICE</p>	 <p>DVOJICE</p>
 <p>FUJAVICE</p>	 <p>KLACEK</p>	 <p>OCET</p>	 <p>PTÁCI</p>
 <p>TÁCEK</p>	 <p>ULICE</p>	 <p>OVOCE</p>	 <p>NEMOCNICE</p>

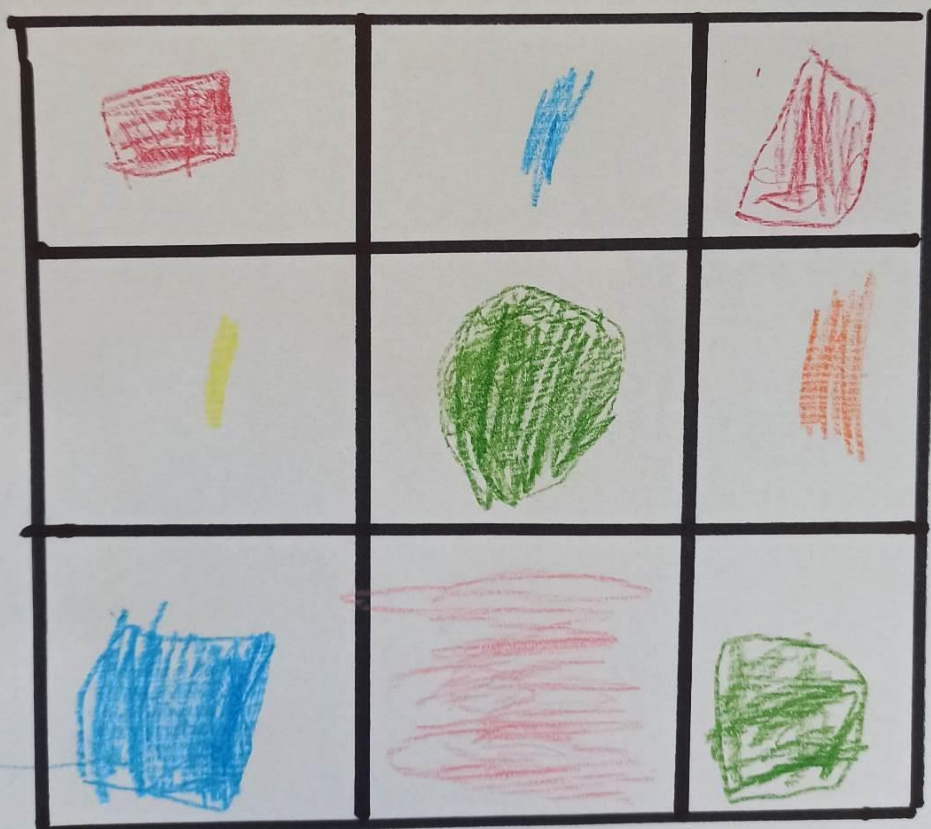
Autor piktogramů: Sergio Palao, zdroj: ARASAAC (<http://arasaac.org>), licence: CC (BY-NC-SA), ve vlastnictví: Government of Aragon.

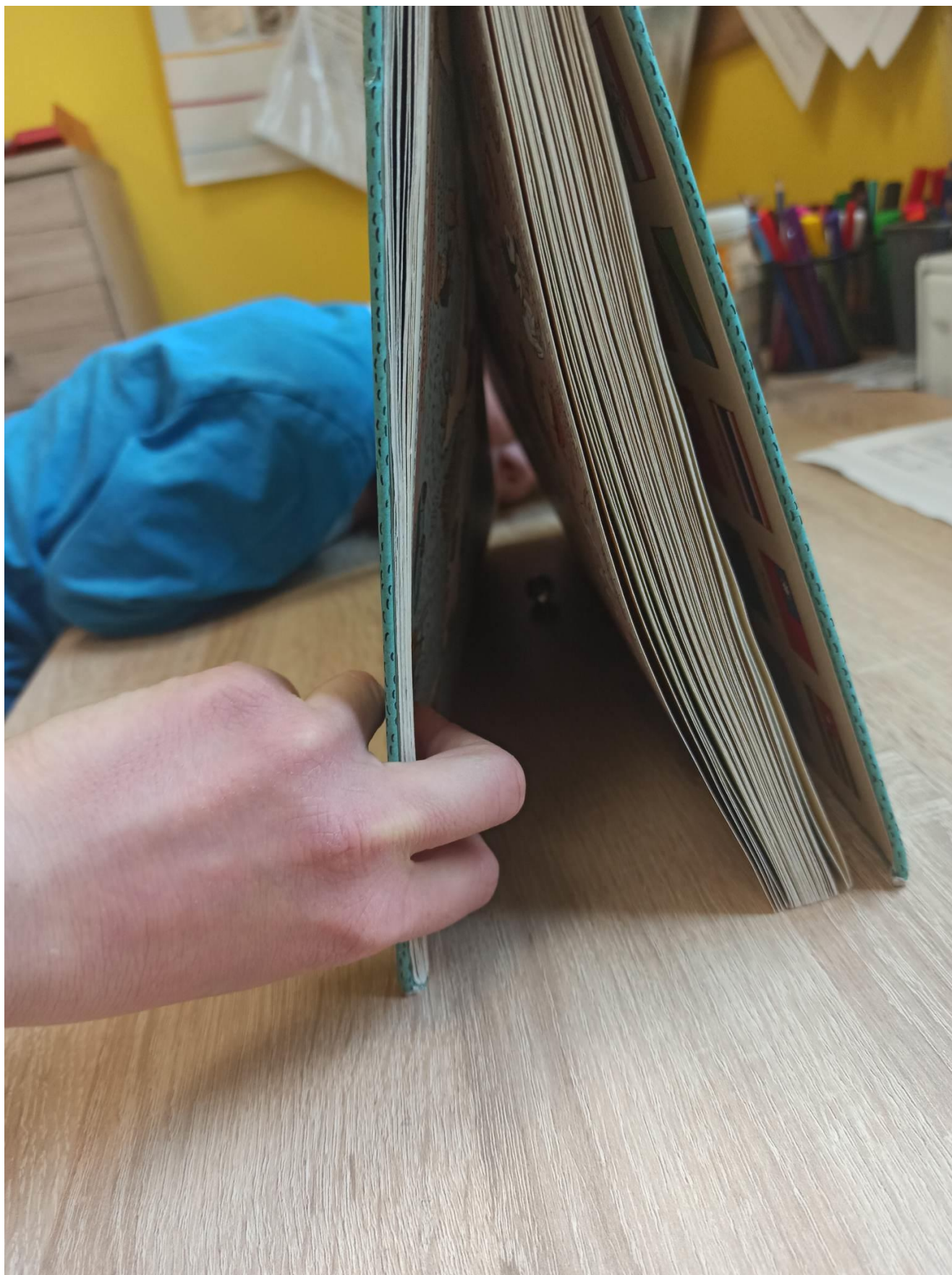
1. vpravo nahore červený Δ
2. v 2. řádku uprostřed zelený \circ
3. vlevo nahore červený \square
4. vlevo od Δ modrá barva
5. vlevo dole modrý \square
6. pod \square žlutá barva
7. pod Δ oranžová barva
8. nad křížovou barvou má být \circ kde bude tedy křížová?
9. vpravo od křížové je zelený \square

Příloha 48

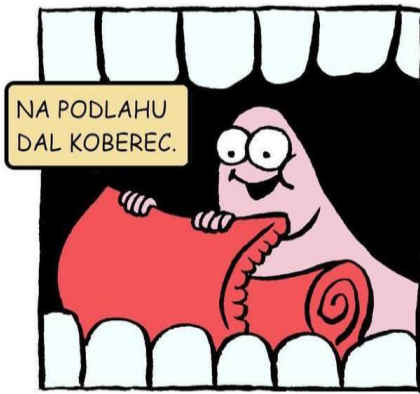

Příloha 51

JAK SI JAZYČEK ZAŘIZOVAL PUSINKU

Kateřina Daňková & David Konopáč

Jazyk z výšky plácne o spodinu úst.

Jazyk se celou plochou tiskne k patru.

Špička jazyka tluče do dásně za horními zuby. Brada se nesmí hýbat.

Jazyk tlačí proti dásni za horními zuby.

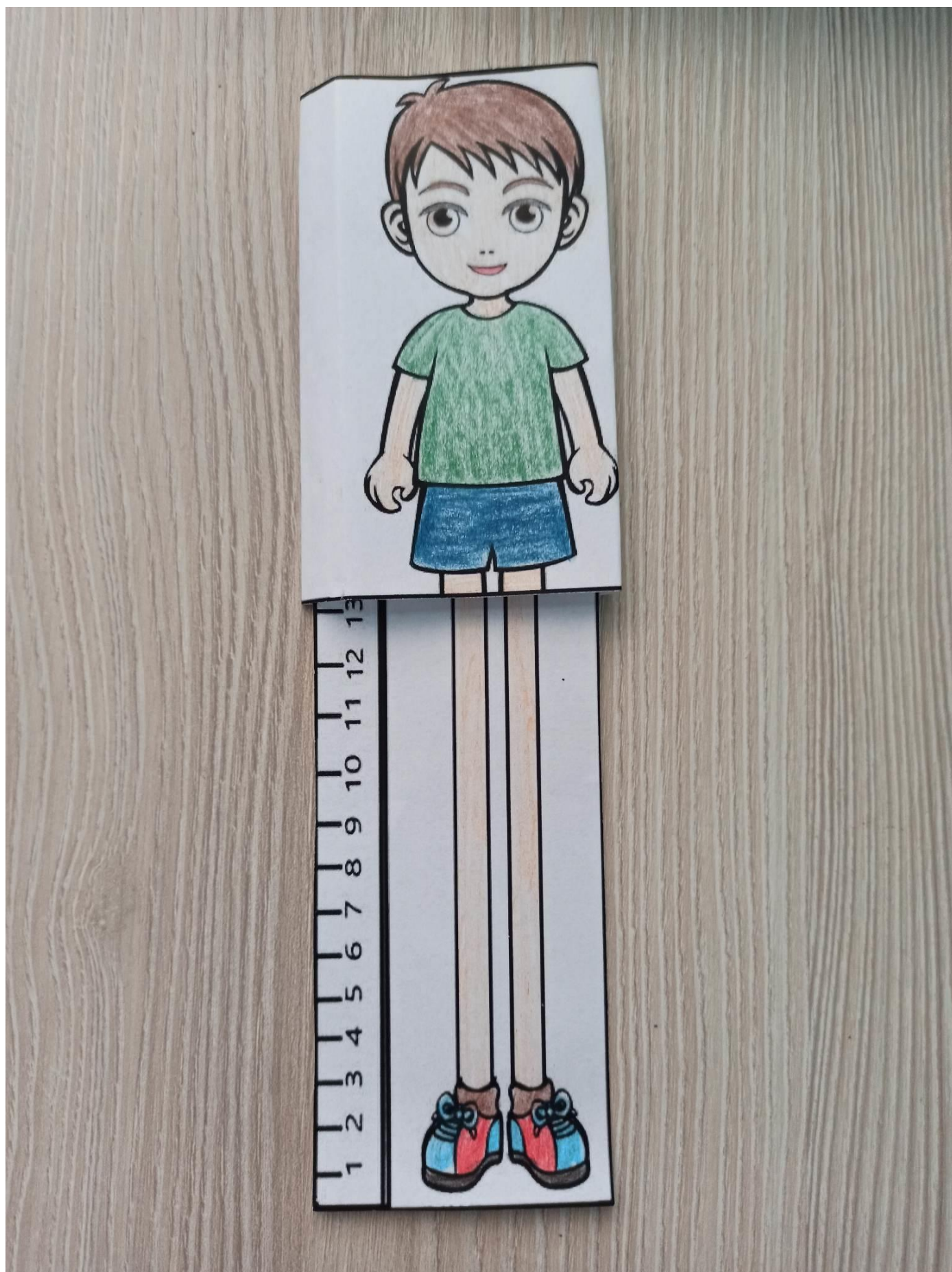

Jazyk drží zdvižený za horními zuby a dítě několikrát opakuje DDDD, pak DdN DdN.

Jazyk řádí v ústech jako blázen.

C

Dechové cvičení:

Nádech nosem a co nejdelší výdech "c" (uchází balonek).

Pomocí brčka foukáme do peřtáka (trénink výdechového proudu středem tsi).

Gymnastika mluvidel:

Hladíme špičkou jazyka spodní zuby zevnitř při otevření puse a pak při zavřeném puse.

Artikulační cvičení:

Usmíváme se, zatvorné zuby, špičku jazyka opíjeme o spodní zuby a pomocí hlásky T rozražíme prude šeptem zuby TTTCCC.

Cvrtěk v trávě ccccc.

Sluchová cvičení:

Z řady slov podpořených obrázky kolektivně vybíráme ty, u kterých slyšíme první hlásku C (cibule, cedník, kolač, cumeľ, balík).

S

Dechová cvičení:

Vyfukujeme vzduch na hlásku S, dlouze (balonek uchází).

Foukáme do fňakky.

Gymnastika mluvidel:

Sřídáme široký úsměv tak, aby byly vidět sevřené zuby, se špulením rtů do kapřika.

Artikulační cvičení:

Syčíme jako had, husa (hlídáme postavení mluvidel).

Sluchové cvičení:

Určujeme slova, která začínají na hlásku S.

Z

Dechové cvičení:

Fotbal foukáním papírových kuliček do branek na stole (lma ve dvojicích).

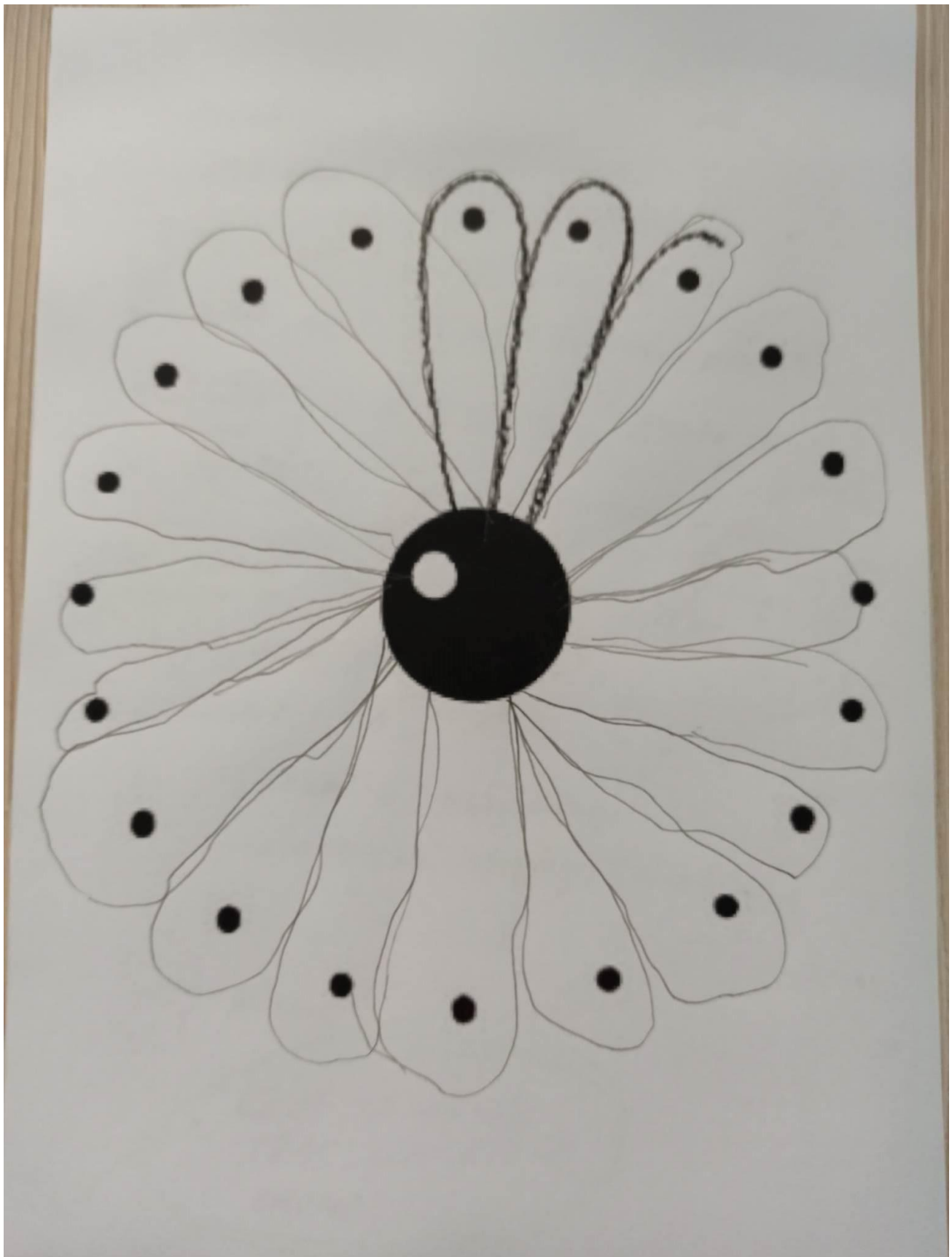
Gymnastika mluvidel:

Tlačíme špičkou jazyka do špále před pusou, pak při otevřeném puse tlačíme špičku jazyka do spodních zubů.

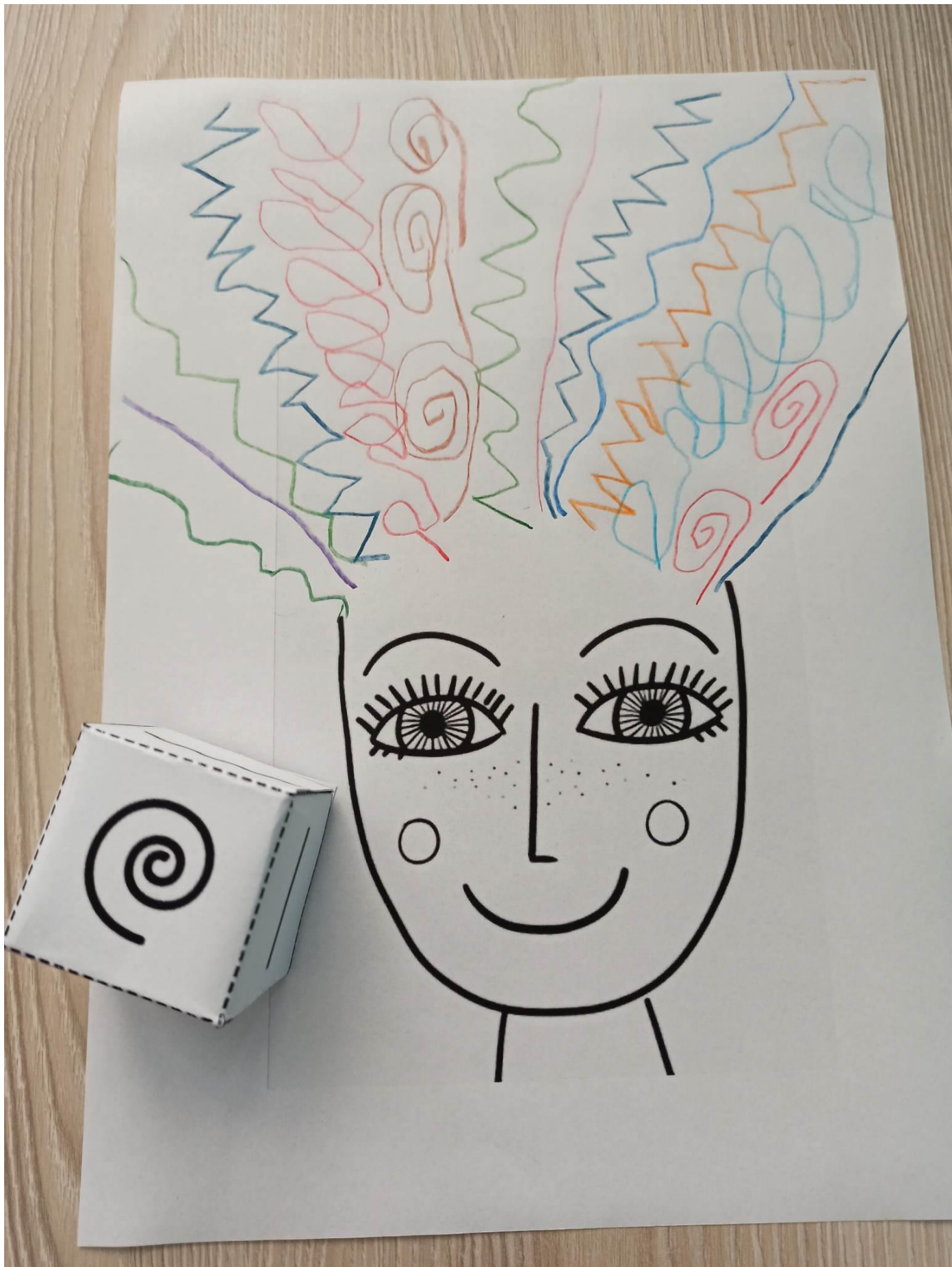
Artikulační cvičení:

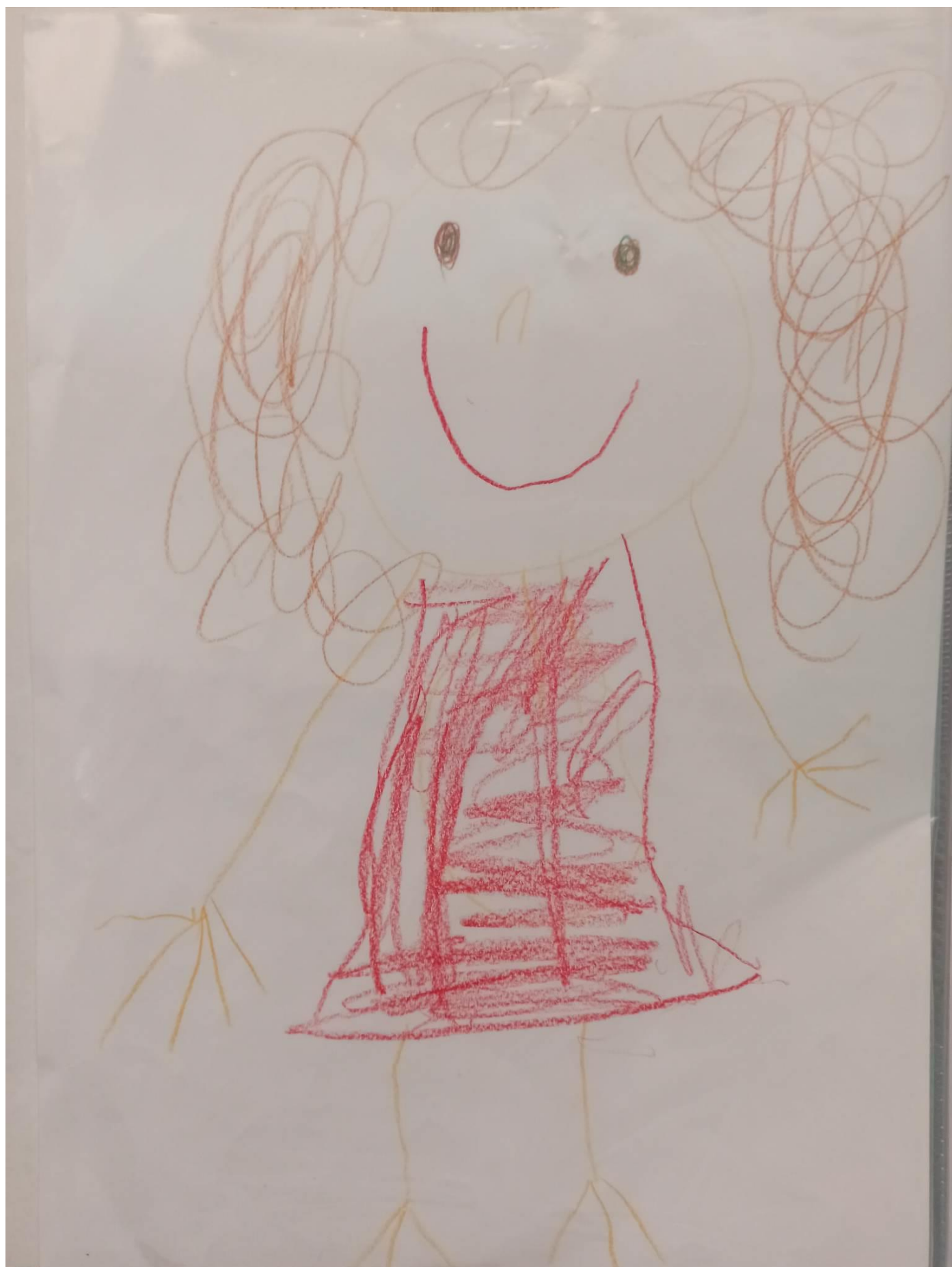
Usmíváme se, zatvorné zuby a děláme mouchu - zzzzzzzzz. Ozvučení kontrolujeme přiložním dlaně na krk (musí brrnět).

Auto jede dzandzndzdn, čmelák bzazí bzazn bzazn bzazn.

ZDROJE:

- Pinterest
- Logopedie Praha - [Cvičení – Logopedie \(logopediepraha.cz\)](#)
- Logopedie online - [Volně ke stažení - Logopedieonline \(logopedonline.cz\)](#)
- Hláskování s Lipánkem - [Logopedická cvičení - Hláskování s Lipánkem \(hlaskovanislipankem.cz\)](#)
- [9.LOGOPEDICKÉ BÁSNIČKY.pdf \(msdemlova.cz\)](#)
- [Preventivní logopedické chvílky \(mspotoky.cz\)](#)
- [ZÁŘÍ \(mszelechovice.cz\)](#)
- ČT edu - [Artikulační cvičení - ČT edu - Česká televize \(ceskatelevize.cz\)](#)
- Učitelé učitelům - [Logopedie | UčiteléUčitelům.cz \(uciteleucitelum.cz\)](#)
- Omalovánky pastelkov - [Abeceda – Omalovánky pastelkov \(omalovanky-pastelkov.cz\)](#)
- Kniha: Hudba v současné škole – O strašidlech a čarování s hudbou a pohybem (E. Jenčková)
- Kniha: Hudba v současné škole – Dopravní prostředky v pohybových hrách s hudbou (E. Jenčková)
- Veselé obrázkové karty k procvičení motoriky mluvidel: Procvičme si jazýček!
- Nápadky pro Aničku - [Pracovní listy | Nápadky pro Aničku.cz \(napadyproanicku.cz\)](#)
- Omalovánky: Balonky.cz - [Omalovánky veselá opička | BALONKY .CZ](#)
- Kniha: Hádám, hádáš, hádáme (Z. Pospíšilová)
- Malované čtení: Sylva Francová - [SYLVA FRANCOVÁ: Kreslené pohádky \(sylvafrancova.com\)](#)